

EVALUATIE ARMOEDEBELEID GEMEENTE ZEVENAAR 2018

Evaluatie armoedebeleid gemeente Zevenaar 2018

Een onderzoek naar de omvang en samenstelling van de doelgroep en de effecten van het armoedebeleid op de inkomenspositie van minimahuishoudens in de gemeente Zevenaar.

Colofon

Opdrachtgever

Gemeente Zevenaar

Datum

Augustus 2018

Auteurs

Tessa Schoot Uiterkamp
Michelle Ellens

KWIZ

Stavangerweg 23 - 5
9723 JC Groningen
050 - 5252473
contact@kwiz.nl

Uitgave

Deze publicatie is een uitgave van KWIZ B.V.. Het overnemen van cijfers en / of teksten is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld. Niets uit deze publicatie mag worden vervaelvoudigd en / of openbaar gemaakt worden in welke vorm dan ook zonder voorafgaande toestemming van KWIZ B.V..

Inhoudsopgave

Inleiding	2
Samenvatting.....	4
Minimahuishoudens in Zevenaar	5
1.1. Bevolkingssamenstelling Zevenaar	5
1.2. Kenmerken minimahuishoudens	5
2. Gebruik inkomensondersteunende voorzieningen	7
2.1. Regelingen voor het minimabeleid	7
2.2. Kwijtschelding	7
2.3. Bijzondere bijstand	8
2.4. Individuele inkomens toeslag.....	8
2.5. Collectieve zorgverzekering.....	8
2.6. GelrePas	9
2.7. Kindpakket	9
2.8. Jeugdsportfonds & Jeugdcultuurfonds	10
2.9. Regelingen voor chronisch zieken/gehandicapten	10
3. De inkomenseffecten.....	11
3.1. Lokale minimaregelingen	11
3.2. Huishoudens en inkomensgrenzen	13
4. De inkomenseffecten.....	16
4.1. Maximale bijdrages Rijk en gemeente.....	16
4.2. Budget voor vrije bestedingen	17
4.3. Inkomenseffecten na werkaanvaarding vanuit uitkeringssituatie	19
5. Enquête: respons en respondenten	23
6. Enquête: regelingen	24
7. Enquête: kinderen	29
8. Enquête: financiële situatie	33
9. Enquête: zorgkosten	35
10. Enquête: werk	37
11. Enquête: tips.....	39
12. Beantwoording onderzoeksvragen.....	40
Bijlage 1. Financieel maandoorzicht.....	44
Bijlage 2. Vragenlijst.....	52

Inleiding

Gemeenten hebben de zorgplicht om de leefsituatie en het toekomstperspectief van kwetsbare burgers die in armoede verkeren, te verbeteren. Daarnaast hebben zij de taak en het belang om prikkels te geven aan burgers om zoveel mogelijk zelfstandig in hun levensonderhoud te laten voorzien. De regering heeft extra middelen ter beschikking gesteld voor de intensivering van het armoede- en schuldenbeleid van de gemeenten. Een belangrijk onderwerp hierbij is tevens het voorkomen dat kinderen in gezinnen met armoede of schulden opgroeien.

Het minimabeleid is ook in de gemeente Zevenaar een actueel thema. Op 1 januari 2018 is deze gemeente gefuseerd met de gemeente Rijnwaarden en is er een nieuw college gevormd. Het college wenst inzicht te krijgen in de doelgroep, de effecten van het beleid op de inkomenspositie van minima en de effecten van het beleid op het dagelijks leven van de minima.

Onderzoeksvragen

De hoofdvragen waar de gemeente antwoord op wil krijgen zijn: Wat zijn de effecten van het landelijke en lokale beleid op de inkomens van de minima in de gemeente Zevenaar en in welke situatie(s) treedt er een armoedeval op? En in welke mate draagt het armoedebelaid van de gemeente Zevenaar bij aan de (arbeids)participatie van de niet-werkende minima: worden ze hierdoor gestimuleerd of juist gehinderd? Wat zijn de prikkels die deze doelgroep hierbij mogelijk nodig heeft?

Deze vraag valt uiteen in de volgende deelvragen:

- Wat is de omvang en samenstelling van de doelgroepen voor het armoedebelaid en welke typen huishoudens en inkomenscategorieën zijn hierbij te onderscheiden?
- Hoeveel kinderen groeien op in armoede?
- Wat is het bereik van de verschillende minimaregelingen?
- Wat zijn de financiële effecten van de lokale en landelijke regelingen op de verschillende huishoudtypen in het algemeen en in het bijzonder chronisch zieken en gehandicapten, ouderen en gezinnen met kinderen?
- Wat is de vrije bestedingsruimte na aftrek van vaste lasten en gebruik van de voorzieningen?
- In welke mate is er sprake van armoedeval, als er bepaalde regelingen wegvallen vanwege een hoger inkomen? Welke doelgroepen worden hierbij getroffen?
- Wat is de kennis van de minimaregelingen?
- Wat zijn de redenen voor het niet-gebruik van minimaregelingen?
- Welke motivatie hebben mensen om (niet) aan het werk te gaan?
- Wat zijn de effecten van het minimabeleid op de arbeidsparticipatie?

Methodieken

Om de onderzoeksvragen te beantwoorden zijn drie deelonderzoeken uitgevoerd:

- Allereerst is er een schatting gemaakt van het aantal minimahuishoudens en het bereik van de diverse regelingen.
- Vervolgens zijn via een Inkomenseffect Rapportage de financiële effecten van het landelijke en lokale minimabeleid berekend.
- Tot slot is een enquête onder de doelgroep gehouden.

Actualiteit onderzoek

De gegevens over de omvang en samenstelling van de doelgroepen voor het minimabeleid geven de situatie per 1 januari 2018 weer. De gegevens over het gebruik van de meeste voorzieningen zijn gebaseerd op het totale gebruik (van de twee voormalige gemeenten) in het jaar 2017. De inkomenseffecten en de enquête betreffen het jaar 2018.

Leeswijzer

Na de samenvatting met de belangrijkste uitkomsten wordt in het eerste hoofdstuk de doelgroep voor het minimabeleid in beeld gebracht. In het tweede hoofdstuk gaan we in op het gebruik van minimaregelingen. In hoofdstuk 3 beschrijven we de methodiek van de berekening van de

inkomenseffecten van de lokale en landelijke regelingen. In hoofdstuk vier berekenen we de bestedingsruimte die overblijft na het gebruik van de voorzieningen en de inkomenseffecten die optreden na werkaanvaarding. In de hoofdstukken vijf tot en met 11 komen de resultaten van de enquête aan bod. Per hoofdstuk behandelen we een thema. In hoofdstuk 12 worden de onderzoeksvragen beantwoord. In bijlage 1 staan de inkomenseffect tabellen per huishoudtype en in bijlage 2 is de vragenlijst opgenomen.

Voor de analyse van de enquête geldt het volgende: omdat niet iedere vraag door elke respondent is ingevuld geven we bij veel vragen het aandeel per antwoordcategorie weer. Dit is het aantal respondenten dat het antwoord gaf, afgezet tegen alle respondenten die de vraag hebben ingevuld. Wel geven we per vraag het aantal respondenten weer dat de vraag heeft ingevuld (N=..).

Samenvatting

De doelgroep van het armoedebelief in de gemeente Zevenaar bestaat (naar schatting) uit 2.000 huishoudens. Dit zijn huishoudens met een inkomen lager of gelijk aan 120 procent van het Wettelijk sociaal minimum (Wsm). Deze huishoudens beslaan ruim 10 procent van alle huishoudens in de gemeente en dat is lager dan landelijk, maar hoger dan in andere gemeenten met minder dan 50.000 inwoners. Alleenstaanden en alleenstaande ouders zijn oververtegenwoordigd in de minimapopulatie. In deze 2.000 minimahuishoudens wonen 1.000 kinderen tot 18 jaar. Dit betekent dat ruim 12 procent van alle kinderen in de gemeente in een minimahuishouden woont.

Effecten gemeentelijk beleid

Het gemeentelijk minimabeleid zorgt ervoor dat het vrij besteedbaar bedrag van minimahuishoudens groter wordt. Zonder de gemeentelijke regelingen hebben paren zonder kinderen en een alleenstaande met een zorgvraag geen geld over om vrij te besteden. De regelingen hebben daarnaast invloed op (kunnen) meedoen; de regelingen helpen met name om mee te kunnen doen aan sportieve of culturele activiteiten (dat is zo volgens 46 procent van de respondenten van de enquête) en om andere mensen te ontmoeten (38 procent van de respondenten ervaart dit effect). Het effect van de minimaregelingen op kinderen is nog wat groter; voor de helft van de respondenten helpen de regelingen om hun kinderen mee te kunnen laten doen aan sportieve of culturele activiteiten en volgens 39 procent kan zijn/ haar kinderen door de regelingen mee doen op school.

Werk(aanvaarding)

Werken loont: wanneer huishoudens vanuit een bijstandssituatie gaan werken tegen een loon gelijk aan 110, 120 of 130 procent Wsm, gaan zij er in totaal inkomen op vooruit. Maar: niet evenredig. Daarnaast is het zo dat bijna alle huishoudens (uitgezonderd alleenstaanden) bij een loon van 120 procent Wsm meer aan totaal inkomen hebben dan bij een loon van 130 procent Wsm. Landelijke toeslagen lopen terug en het recht op gemeentelijke regelingen vervalt. Tegelijkertijd hebben zij nog steeds meer aan inkomen dan in een bijstandssituatie. Bijna een kwart van de respondenten van de enquête werkt op dit moment. Van degenen die op dit moment niet werken is 35 procent op zoek naar werk. De overige 65 procent is niet op zoek naar werk. De voornaamste reden om niet te werken is een slechte gezondheid.

Zorgkosten

Twee derde van de respondenten heeft extra zorgkosten die hij/ zij zelf moet betalen omdat deze kosten (voor met name medicatie, tandarts en ziekenhuis) niet door de zorgverzekering worden vergoed. De helft van de respondenten is weleens niet naar de tandarts geweest terwijl hij wel klachten had omdat de kosten voor de tandarts te hoog waren. Ook de fysiotherapeut wordt om die reden door 44 procent van de respondenten niet altijd bezocht. Onder respondenten die collectief verzekerd zijn is dit aandeel lager (resp. 37 procent en 39 procent), de collectieve zorgverzekering lijkt er dus voor te zorgen dat mensen daadwerkelijk zorg afnemen indien dat noodzakelijk is.

Gebruik en bekendheid van regelingen

Het bereik van de meeste regelingen in het kader van het armoedebelief ligt in lijn met dat in de meeste andere gemeenten. Het bereik van de kwijschelding blijft echter fors achter bij andere gemeenten en het bereik van de collectieve zorgverzekering is juist wat hoger dan bij de meeste andere gemeenten. Naast het bereik is ook de bekendheid van de meeste regelingen goed. De regelingen die voor een meer specifieke doelgroep zijn bedoeld, zoals het Kindpakket en de compensatieregeling voor chronisch zieken, ouderen en gehandicapten, zijn iets minder bekend. Over de aanvraagprocedure van de regelingen zijn de meningen verdeeld; aan de ene kant vindt twee derde het taalgebruik begrijpelijk en kan hij/ zij zelf de benodigde gegevens aanleveren, aan de andere kant vindt een derde het aanvragen niet makkelijk.

Minimahuishoudens in Zevenaar

In dit hoofdstuk geven we een schatting van de omvang en samenstelling van de groepen huishoudens met inkomens tot 120 procent van het wettelijke sociale minimum in de gemeente Zevenaar op 1 januari 2018¹.

1.1. Bevolkingssamenstelling Zevenaar

Onderstaand geven we de belangrijkste kenmerken van de bevolkingspopulatie per 1 januari 2018 in de gemeente Zevenaar weer.

Tabel 1.1.1 Aantal huishoudens en inwoners Zevenaar

Categorie	
Aantal huishoudens	19.412
Aantal personen	42.800
Gemiddelde huishoudgrootte	2,2

In de gemeente Zevenaar wonen 42.800 personen in 19.412 huishoudens. De gemiddelde huishoudgrootte komt daarmee uit op 2,2 personen. Dit is gelijk aan het landelijk gemiddelde.

Huishoudtype

Naar huishoudtype zien we de volgende verdeling.

Tabel 1.1.2 Huishoudens naar type

Huishoudtype	Aantal	Aandeel	Aandeel landelijk
Alleenstaand	6.267	32%	38%
Alleenstaande ouder	1.355	7%	7%
Meerpersoons met kinderen	5.181	27%	26%
Meerpersoons zonder kinderen	6.609	34%	29%
Totaal	19.412	100%	100%

Bijna een derde van de huishoudens is alleenstaand en in totaal is 34 procent een huishouden met kinderen. De huishoudsamenstelling in Zevenaar wijkt iets af van de landelijke verdeling; er wonen minder alleenstaanden en meer meerpersoonshuishoudens.

1.2. Kenmerken minimahuishoudens

De volgende tabel geeft een overzicht van het actuele aantal en aandeel huishoudens, dat een inkomen heeft tot maximaal 120 procent van het Wettelijke sociale minimum (Wsm) voor het betreffende huishoudtype.

Tabel 1.2.1 Tabel 1.2.1 Huishoudens naar inkomen in Zevenaar

Inkomen	Aantal	Aandeel
Tot 100 % Wsm	1.300	6,7%
Tot 110% Wsm	1.600	8,2%
Tot 120% Wsm	2.000	10,3%

Van alle huishoudens in de gemeente moet bijna 7 procent rondkomen van een inkomen op bijstandsniveau. Dit zijn 1.300 huishoudens. In totaal hebben 1.600 huishoudens (8,2 procent) een inkomen tot 110 procent Wsm en 2.000 huishoudens hebben een inkomen tot 120 procent Wsm (10,3 procent). Dat ligt onder het landelijk gemiddelde van 12 procent, maar is hoger dan het aandeel minima in de meeste andere kleine gemeenten; gemiddeld heeft 6 procent van de huishoudens in gemeenten met minder dan 50.000 inwoners een inkomen tot 120 procent Wsm.

¹ Alle bevolkings- en inkomensgegevens in deze rapportage zijn afkomstig van het CBS. De inkomensgegevens zijn gebaseerd op (RIO) inkomensgegevens die het CBS jaarlijks opstelt. Deze gegevens zijn door KWIZ bewerkt en gecorrigeerd voor de vermogensnormen van de Participatiewet.

Inkomensbron

Het inkomensondersteunend beleid van de gemeente Zevenaar is primair gericht op de doelgroep van 120 procent Wsm. In deze inkomensgroep ziet de verdeling naar inkomensbron er als volgt uit.

Tabel 1.2.2 Inkomensbron minima, inkomen tot 120% Wsm

Inkomensbron	Aantal	Aandeel
Bijstand inkomen	800	40%
AOW inkomen	540	27%
Ander inkomen	660	33%
Totaal	2.000	100%

Vier op de tien minima met een inkomen tot 120 procent Wsm ontvangen een bijstandsuitkering. Verder zijn er 540 huishoudens met een AOW-inkomen die tot de minimapopulatie behoren en hebben 660 huishoudens een ander inkomen bijvoorbeeld uit werk of WW.

Huishoudtype

Het volgende overzicht geeft het huishoudtype van de minimahuishoudens met inkomens tot 120 procent Wsm weer.

Tabel 1.2.3 Huishoudtype minima, inkomen tot 120% Wsm

Huishoudtype	Aantal	Aandeel	Aantal t.o.v. alle huishoudens
Alleenstaand	1.150	58%	18%
Eenoudergezin	300	15%	22%
Meerpersoons met kinderen	225	11%	4%
Meerpersoons zonder kinderen	325	16%	5%
Totaal	2.000	100%	10%

Alleenstaanden vormen met 58 procent de grootste groep minimahuishoudens. Dat is bij de meeste andere gemeenten ook zo. Daarnaast is ruim een kwart (26 procent) een huishouden met kinderen. In de laatste kolom is te zien dat eenoudergezinnen relatief vaak minima zijn; 22 procent van alle 1.355 eenoudergezinnen in de gemeente heeft een inkomen tot 120 procent Wsm.

Kinderen

In de onderstaande tabel geven we het aantal (minima)kinderen in de gemeente weer.

Tabel 1.2.4 Aantal kinderen in (minima)huishoudens

Inkomen	Aantal
Alle kinderen	8.121
Minimakinderen tot 120%	1.000
Aandeel minimakinderen	12,3%

Van alle 8.121 kinderen in de gemeente tussen 0 en 18 jaar groeien er 1.000 op in een huishouden met een inkomen tot 120 procent Wsm. Dat is ruim 12 procent van alle kinderen. In de volgende tabel een overzicht van de leeftijdscategorieën van deze kinderen.

Tabel 1.2.5 Minimakinderen naar leeftijd

Leeftijd	Aantal	Aandeel
0 tot 4 jaar	200	20%
4 tot 18 jaar	800	80%
Totaal	1.000	100%

Van de 1.000 minimakinderen in de gemeente is 80 procent tussen de 4 en 18 jaar oud.

2. Gebruik inkomensondersteunende voorzieningen

Inwoners van de gemeente Zevenaar met een laag inkomen kunnen een beroep doen op diverse voorzieningen om hun lasten te verlichten of het maatschappelijk participeren te versterken. In dit hoofdstuk gaan we nader in op het gebruik en bereik onder de doelgroep van deze regelingen. We geven het gebruik in 2017 in de twee voormalige gemeenten samen weer en zetten deze af tegen de doelgroep van de 'nieuwe' gemeente Zevenaar op 1 januari 2018.

2.1. Regelingen voor het minimabeleid

In onderstaande tabel staan de lokale regelingen waarvoor we het gebruik en bereik weergeven. De regelingen hebben inkomensgrenzen die zijn afgeleid van het wettelijke sociale minimum (Wsm) dat voor ieder huishoudtype geldt.

Tabel 2.1.1 Inkomensgrenzen regelingen en omvang doelgroep

Categorie	Inkomensgrens t.o.v. Wsm	Doelgroep
Kwijtschelding	100%	1.300 huishoudens
Bijzondere bijstand	110%	1.600 huishoudens
Individuele inkomens toeslag	110%	1.150 huishoudens
Collectieve zorgverzekering	120%	2.000 huishoudens
GelrePas	120%	2.400 volwassenen 800 kinderen
Kindpakket	120%	800 kinderen
Jeugdsportfonds & Jeugdcultuurfonds	120%	Niet bekend
Regeling chronisch zieken/gehandicapten	120%	Niet bekend.

We geven het gebruik en bereik weer voor acht regelingen. In de voormalige gemeente Rijnwaarden hadden drie regelingen een afwijkende inkomensgrens: de individuele inkomens toeslag had een grens van 105 procent Wsm en de GelrePas en het Kindpakket kenden een inkomensgrens van 110 procent Wsm.

2.2. Kwijtschelding

In Zevenaar kunnen huishoudens met een laag inkomen kwijtschelding aanvragen voor de onroerendezaakbelasting, afvalstoffenheffing en rioolrecht. De doelgroep bestaat uit huishoudens met een inkomen tot maximaal 100 procent van het voor dat huishoudtype geldende sociale minimum.

Tabel 2.2.1 Gebruik kwijtschelding

Categorie	
Doelgroep	1.300
Gebruik	644
Percentage gebruik	50%

In 2017 zijn er 644 huishoudens die gebruik hebben gemaakt van de kwijtschelding, in totaal 50 procent van de doelgroep. Dit ligt ver onder het gemiddelde gebruik wat we bij andere gemeenten vinden van rond de 70 à 75 procent².

² Gebaseerd op onderzoeksgegevens van KWIZ.

2.3. Bijzondere bijstand

Het bijzondere bijstandsbeleid van de gemeente Zevenaar is erop gericht om mensen die bijzondere noodzakelijke kosten hebben en deze niet zelf kunnen betalen, te ondersteunen. De gemeente beoordeelt bij iedere aanvraag of er sprake is van bijzondere omstandigheden. De primaire doelgroep bestaat uit huishoudens met inkomens tot 110 procent van de bijstandsnorm.

Tabel 2.3.1 Gebruik bijzondere bijstand

Categorie	
Doelgroep	1.600
Gebruik	538 ³
Percentage gebruik	34%

In 2017 hebben 538 huishoudens gebruikgemaakt van de individuele bijzondere bijstand. Een gebruik van 34 procent. Voor deze regeling geldt dat een gebruik van 25 tot 35 procent op jaarbasis gangbaar is.

2.4. Individuele inkomenstoeslag

In Zevenaar behoort iedereen tussen de 21 jaar en de pensioengerechtigde leeftijd, die gedurende 12 maanden een inkomen heeft tot maximaal 110 procent van de bijstandsnorm en geen zicht hebben op inkomensverbetering tot de doelgroep. In totaal behoren 1.150⁴ huishoudens tot de doelgroep. Daarbij gaan we er vanuit dat iedereen die 12 maanden of langer minima is, recht heeft op de toeslag en dus geen perspectief heeft op inkomensverbetering.

Tabel 2.4.1 Gebruik individuele inkomenstoeslag

Categorie	
Doelgroep	1.150
Gebruik	535
Percentage gebruik	47%

In 2017 hebben 535 huishoudens gebruikgemaakt van de individuele inkomenstoeslag, een bereik van 47 procent. In de meeste andere gemeenten ligt het bereik van deze regeling rond de 55 procent (de doelgroep is meestal wel kleiner omdat de meeste gemeenten een referteperiode van 36 maanden hanteren).

2.5. Collectieve zorgverzekering

Minima met een inkomen tot 120 procent Wsm kunnen gebruikmaken van de collectieve zorgverzekering die de gemeente met Menzis heeft afgesloten. Minima krijgen korting op de premie van zowel de basisverzekering als de aanvullende verzekering. Tot de doelgroep behoren 2.000 huishoudens.

De cijfers zijn afkomstig van BS&F. In 2017 waren in Zevenaar 952 volwassenen verzekerd en in Rijnwaarden 193 volwassenen, opgeteld zijn dat 1.145 volwassenen. Uitgaande van 1,2 volwassene per minimahuishouden (ervaringscijfers van KWIZ) betekent dit dat in 2017 954 huishoudens gebruik hebben gemaakt van de collectieve zorgverzekering. Dat geeft het volgende bereik.

³ In totaal hebben 642 personen gebruikgemaakt van de bijzondere bijstand. Gemiddeld wonen er 1,2 volwassenen in een minimahuishouden (op basis van ervaringscijfers van KWIZ). Daarom komen we op een gebruik van 535 huishoudens.

⁴ Voor de berekening doen we de aanname dat 80 procent van de doelgroep langer dan 12 maanden een minimum inkomen heeft.

Tabel 2.5.1 Bereik collectieve zorgverzekering

Categorie	
Doelgroep	2.000
Gebruik	954
Percentage bereik	48%

In 2017 hebben 954 huishoudens gebruik gemaakt van de collectieve zorgverzekering. Dit komt neer op een bereik van 48 procent. Landelijk zien we gemiddeld een bereik van 30 tot 40 procent. Het bereik in de gemeente Zevenaar ligt daar dus boven.

2.6. GelrePas

Minima kunnen jaarlijks een bijdrage krijgen voor activiteiten op het gebied van sport, cultuur en vorming. Deze bijdrage wordt verstrekt in de vorm van de GelrePas. De inkomensgrens van de GelrePas is 120 procent Wsm. Kinderen tussen 4 en 18 jaar oud kunnen een eigen pas krijgen.

Tabel 2.6.1 Bereik GelrePas volwassenen

Categorie	
Doelgroep volwassenen ⁵	2.400
Gebruik volwassenen	941 volwassenen
Percentage bereik	39%

In 2017 waren 941 volwassenen in het bezit van een GelrePas. Afgezet tegen de doelgroep is dat een bereik van 39 procent. Voor een participatieregeling is dit een gemiddeld bereik.

Tabel 2.6.2 Bereik GelrePas kinderen

Categorie	
Doelgroep kinderen	800 kinderen
Gebruik kinderen	656 kinderen
Percentage bereik	82%

Van alle kinderen tussen 4 en 12 jaar oud hadden 656 een eigen GelrePas. Dat is een bereik van 82 procent. Bij veel andere gemeenten ligt het bereik voor een degelijke pas rond de 60 tot 70 procent.

2.7. Kindpakket

Alle kinderen moeten de mogelijkheid hebben om mee te doen op school, bij de sportvereniging en buitenschoolse activiteiten, los van de financiële omstandigheden van het gezin waar het kind in opgroeit. Daarom heeft de gemeente Zevenaar het Kindpakket. Binnen het Kindpakket kent de gemeente verschillende regelingen, zoals de computerregeling, zwemlesvergoeding en een bijdrage in het schoolgeld.

De doelgroep bestaat uit 800 kinderen tussen 4 en 18 jaar oud in huishoudens met een inkomen tot 120 procent Wsm.

Tabel 2.7.1 Bereik Kindpakket

Categorie	
Doelgroep	800 kinderen
Gebruik	497 kinderen
Percentage bereik	62%

In 2017 hebben 497 kinderen gebruikgemaakt van het Kindpakket. Een bereik van 62 procent. Voor kindregelingen zien we gemiddeld een bereik van 60 procent bij andere gemeenten. Het bereik in de gemeente Zevenaar ligt daarmee dus in lijn.

⁵ We gaan uit van gemiddeld 1,2 volwassenen per minimahuishouden (gebaseerd op ervaringscijfers van KWIZ).

2.8. Jeugdsportfonds & Jeugdcultuurfonds

De gemeente vindt dat alle kinderen moeten kunnen meedoen aan sport of cultuur. Kinderen van wie de ouders dit niet kunnen betalen, kunnen daarom een gebruikmaken van het Jeugdsportfonds & Jeugdcultuurfonds (JSF & JCF). JSF of JCF betaalt de contributie en eventuele sportkleding en attributen tot een maximaal bedrag. De GelrePas geldt als voorliggende voorziening. Daarom is de doelgroep ook niet vast te stellen, we weten niet hoeveel kinderen het bedrag van hun pas volledig hebben gebruikt en daarom gebruik kunnen maken van het JSF of JCF. We geven daarom alleen het gebruik weer.

Tabel 2.8.1 Bereik JSF & JCF

Categorie	
Gebruik	24 kinderen

In 2017 hebben 24 kinderen gebruikgemaakt van het Jeugdsportfonds of het Jeugdcultuurfonds.

2.9. Regelingen voor chronisch zieken/gehandicapten

Chronisch zieken, ouderen en gehandicapten hebben vaak verborgen kosten die verband houden met hun situatie. Zij kunnen daarom in aanmerking komen voor een bijdrage van de gemeente, in de vorm van een bijdrageregeling en een compensatieregeling. De inkomensgrens voor deze regeling is 120 procent Wsm.

Voor het gebruik beschikken we alleen over cijfers van de voormalige gemeente Zevenaar en niet van Rijnwaarden. Omdat we niet weten hoeveel minima chronisch ziek of gehandicapt zijn kunnen we de doelgroep niet bepalen.

Tabel 2.9.1 Gebruik regelingen chronisch zieken/gehandicapten

Categorie	
Gebruik	222

In 2017 hebben 222 personen gebruikgemaakt van de compensatieregeling en bijdrage voor chronisch zieken en gehandicapten in de voormalige gemeente Zevenaar.

3. De inkomenseffecten

In dit hoofdstuk beschrijven we de methodiek om de effecten van lokale en landelijke voorzieningen te meten op het inkomen van huishoudens in de gemeente Zevenaar. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen acht huishoudentypen en vier inkomensgroepen. We starten met een overzicht en een korte toelichting op de verschillende inkomensondersteunende regelingen die de gemeente Zevenaar in 2018 kent.

3.1. Lokale minimaregelingen

Het minimabeleid bestaat uit landelijke en gemeentelijke regelingen. Landelijke regelingen zijn bijvoorbeeld huurtoeslag, zorgtoeslag en het kindgebonden budget. Daarnaast is er lokaal beleid mogelijk op drie onderdelen:

1. Individuele inkomenstoeslag;
2. Individuele bijzondere bijstand;
3. Minimaregelingen: bijdrageregelingen en participatie bevorderende regelingen, collectieve zorgverzekering, kwijtschelding lokale heffingen.

Onderstaand alle regelingen waar mensen met een laag inkomen in Zevenaar gebruik van kunnen maken. Daarbij wordt de inkomensgrens ten opzichte van het Wettelijk sociaal minimum (Wsm) per regeling aangegeven evenals het maximale bedrag dat huishoudens kunnen ontvangen. We beginnen met de wettelijk verplichte regelingen.

Tabel 3.1.1 Beschrijving wettelijke regelingen minimabeleid gemeente Zevenaar

Omschrijving	Inkomensgrens t.o.v. Wsm	(maximaal) bedrag
Kwijtschelding lokale heffingen		
Kwijtschelding van gemeentelijke afvalstoffenheffing, rioolafvoerrechten en waterschapsbelasting.	Tot 100 % Wsm.	-
Bijzondere bijstand		
Vergoeding van bijzondere en noodzakelijke extra kosten.	Tot 110 % Wsm	-
Individuele studietoeslag		
De individuele studietoeslag is een vorm van bijzondere bijstand en is bedoeld voor mensen die een studie volgen en van wie is vastgesteld dat ze niet in staat zijn om het minimumloon te verdienen.	-	€ 1.050 per jaar.

Naast deze verplichte regelingen kunnen minima in de gemeente Zevenaar van de volgende lokale regelingen gebruikmaken.

Tabel 3.1.2 Beschrijving lokale regelingen minimabeleid gemeente Zevenaar

Omschrijving	Inkomensgrens t.o.v. Wsm	(maximaal) bedrag
Collectieve zorgverzekering		
De gemeente biedt pakketten aan in samenwerking met Menzis.	Tot 120 % Wsm.	Pakket GarantVerzorgd 1: € 128,64 i.p.v. € 144,25. Pakket GarantVerzorgd 2: € 140,47 i.p.v. € 157,25. Pakket GarantVerzorgd 3, eigen risico verzekerd: € 160,49 i.p.v. € 212,23.
Individuele inkomenstoelage		
De individuele inkomenstoelage is bedoeld voor mensen die geen uitzicht hebben op inkomensverbetering.	Minimaal 12 maanden tot 110 % Wsm.	Alleenstaande: € 355 per jaar; Alleenstaande ouder en gehuwden: € 505 per jaar.
GelrePas		
Minima kunnen jaarlijks een bijdrage krijgen voor activiteiten op het gebied van sport, cultuur en vorming. Deze bijdrage wordt verstrekt in de vorm van de Gelrepas.	Tot 120 % Wsm.	Kinderen: Sport: € 225, cultuur: € 405. Volwassenen: 50 procent korting. Sport: € 113, cultuur: € 185.
Kindpakket		
Het Kindpakket bestaat uit verschillende regelingen: computerregeling, zwemlesvergoeding, ID-kaart vergoeding, bijdrage schoolgeld en bijdrage reiskosten.	Tot 120 % Wsm.	Computerregeling: € 500 per 5 jaar. Zwemlesvergoeding: € 500. ID-kaart vergoeding: € 28,60. Bijdrage schoolgeld: € 100. Bijdrage reiskosten: € 400.
Jeugdsportfonds & Jeugdcultuurfonds		
Minima kunnen een tegoed krijgen voor sportieve en culturele activiteiten voor de kinderen. De GelrePas geldt als voorliggende voorziening.	Tot 120 % Wsm.	Maximale bijdrage voor sport: € 225; Maximale bijdrage voor cultuur: € 450.
Compensatieregeling chronisch zieken, ouderen en gehandicapten		
Regeling voor chronisch zieken, ouderen en gehandicapten voor verborgen kosten die verband houden met hun situatie.	Tot 120 % Wsm.	€ 250 per persoon.
Bijdrage chronisch zieken, ouderen en gehandicapten		
Regeling voor chronisch zieken, ouderen en gehandicapten voor verborgen kosten die verband houden met hun situatie. Regeling geldt alleen voor inwoners die niet verzekerd zijn via de collectieve zorgverzekering en het eigen risico volledig hebben betaald.	Tot 120 % Wsm.	€ 75 per persoon.

3.2. Huishoudens en inkomensgrenzen

In deze rapportage worden voor de volgende huishoudtypen de inkomenseffecten berekend:

- Alleenstaande, jonger dan de AOW-gerechtigde leeftijd;
- Alleenstaande ouder, jonger dan de AOW-gerechtigde leeftijd, met twee kinderen (8 en 13 jaar);
- Paar (twee volwassenen), niet AOW-gerechtigd, zonder kinderen;
- Paar (twee volwassenen), niet AOW-gerechtigd, met twee kinderen (8 en 13 jaar);
- Alleenstaande, AOW-gerechtigd;
- Paar (twee volwassenen), AOW-gerechtigd;
- Alleenstaande, jonger dan de AOW-gerechtigde leeftijd met een zorgvraag;
- Alleenstaande, AOW-gerechtigd, met een zorgvraag.

We brengen de inkomenseffecten in beeld voor huishoudens met inkomens van 100, 110, 120 en 130 procent Wsm. De effecten worden berekend voor het jaar 2018.

3.2.1. Inkomsten

De inkomsten bestaan uit het netto-inkomen en de bijdrage van het Rijk. Specifiek gaat het om de volgende categorieën:

- Netto-inkomen inclusief vakantietoeslag;
- Bijdrage Rijk:
  - Huurtoeslag;
  - Zorgtoeslag
  - Combinatiekorting;
  - Kinderbijslag;
  - Kindgebonden budget.

3.2.2. Uitgaven

Inhoudelijk gezien worden er drie soorten uitgaven onderscheiden:

- Vaste lasten. Dit zijn uitgaven die regelmatig terugkomen. Er ligt meestal een contract aan ten grondslag. Voorbeelden zijn huur⁶, energiekosten⁷; en verzekeringen⁸;
- Reserveringsuitgaven. Dit zijn uitgaven die niet regelmatig voorkomen en waarvan de hoogte vooraf niet bekend is. Er moet in principe een bedrag voor gereserveerd worden. Voorbeelden zijn kosten voor inventaris en kleding;
- Huishoudelijke uitgaven. Dit zijn terugkerende uitgaven aan voeding, persoonlijke verzorging en dergelijke.

Voor de uitgaven is waar mogelijk uitgegaan van lokale tarieven. Voorbeelden hiervan zijn de huur, energiekosten, water en de lokale heffingen. De andere bedragen zijn gebaseerd op landelijke kengetallen van het Nibud. De normbedragen staan per huishoudtype in het financieel maandoverzicht in bijlage 1. We willen benadrukken dat het bij alle posten gaat om de basale uitgaven en dat de normbedragen gemiddelden betreffen. Het is mogelijk dat een huishouden maandelijks minder uitgeeft dan de normbedragen waarmee in deze rapportage wordt gerekend, bijvoorbeeld omdat het huishouden minder geld per maand reserveert voor onregelmatige uitgaven.

⁶ We gaan uit van € 505 kale huur per maand voor een alleenstaande en € 600 kale huur per maand voor een meerpersoonshuishouden. Deze bedragen zijn gebaseerd op huurtoeslaggegevens van de Rijksoverheid over de gemeente Zevenaar.

⁷ Kosten gas en elektriciteit zijn gebaseerd op tarieven van Essent (stroom en gas 3 jaar zeker), de kosten voor water op de tarieven van Vitens. Heffingskortingen zijn in de maandprijs verrekend. Gegevens over het gemiddelde gebruik per huishoudtype zijn afkomstig van het Nibud.

⁸ We gaan uit van gebruik van het pakket GarantVerzorgd 1, behalve voor de huishoudens met een zorgvraag. Daarbij gaan we uit van afname van GarantVerzorgd 3 waarbij waarbij het eigen risico is meeverzekerd.

3.2.3. Gemeentelijke regelingen

Voor het financieel maandoorzicht en de inkomenseffecten nemen we de volgende gemeentelijke regelingen mee:

- Kwijtschelding van de afvalstoffenheffing, rioolheffing en waterschapsbelasting;
- De gemeentelijke korting op de collectieve zorgverzekering (pakket GarantVerzorgd 1, een kortingsbedrag van € 15,61. Voor inwoners met een zorgvraag kiezen we voor het pakket GarantVerzorgd 3 waarbij het eigen risico ook is meeverzekerd, een kortingsbedrag van € 51,74);
- Individuele inkomstenstoeslag;
- GelrePas
- Bijdrage schoolgeld via het Kindpakket;
- Compensatieregeling chronisch zieken, ouderen en gehandicapten.

De volgende gemeentelijke regelingen worden niet meegenomen in het financieel maandoorzicht en de inkomenseffecten:

- Bijzondere bijstand;
- Individuele studietoelage;
- Kindpakket, regelingen voor computer, zwembad, ID kaart en reiskosten;
- Jeugdsportfonds & Jeugdcultuurfonds,
- Bijdrage chronisch zieken, ouderen en gehandicapten.

Bijzondere bijstand is niet opgenomen omdat deze vorm van bijstand wordt verstrekt voor noodzakelijke onvermijdbare individuele uitgaven. De individuele studietoelage wordt niet meegenomen omdat deze regeling voor een specifieke doelgroep, en specifieke kosten, is bedoeld en niet voor alle minima. De regelingen voor een computer, zwembad, ID kaart en reiskosten vanuit het Kindpakket worden niet meegenomen omdat niet ieder kind hiervoor in aanmerking komt en dit geen periodieke terugkerende vergoedingen zijn. Het Jeugdsportfonds & Jeugdcultuurfonds nemen we niet mee omdat de GelrePas een voorliggende voorziening is en tenslotte wordt de bijdrage voor chronisch zieken, ouderen en gehandicapten niet meegenomen omdat deze bedoeld is voor minima die geen gebruikmaken van de collectieve zorgverzekering.

3.2.4. Vrije bestedingen

Het budget dat overblijft is vrij besteedbaar en kan worden uitgeven aan bijvoorbeeld een lidmaatschap voor een (sport)vereniging of de bibliotheek, sociale en recreatieve activiteiten of aan zakgeld voor kinderen. Voor deze vrije bestedingen hanteert het Nibud per huishoudtype eveneens een normbedrag.

3.2.5. Aannames

Voor de inkomsten en uitgaven van de huishoudens doen we de volgende aannames:

- De huishoudens maken van alle regelingen gebruik en ontvangen daarvoor het maximale bedrag;
- Iedereen woont in een huurwoning;
- Alleenstaande ouders met een inkomen gelijk aan de bijstandsnorm werken niet of zitten in een traject waarbij de kinderopvang wordt vergoed. Alleenstaande ouders met een inkomen boven de bijstandsnorm hebben voor hun jongste kind 40 uur buitenschoolse opvang per maand nodig tegen een tarief van € 7,00;
- Bij een paar met twee kinderen en een inkomen hoger dan 100 procent Wsm werkt slechts een van beide partners. Anders is het huishoudinkomen hoger. Daarom gaan we er vanuit dat deze huishoudens geen kinderopvang nodig hebben omdat één van beide partners thuis is voor de kinderen.

Specifiek doen we voor de huishoudtypen alleenstaande met een zorgvraag en alleenstaande AOW-gerechtigde leeftijd met een zorgvraag de volgende aannames:

- Bij een alleenstaande (oudere) met een zorgvraag gaan we ervan uit dat zij gebruik maken van het collectief vervoer. Wij nemen aan dat zij vier keer per jaar naar het

ziekenhuis gaan voor een afspraak en dat zij één keer in de twee weken voor een korte afstand het collectief vervoer gebruiken. Het vervoer met Avan kost per kilometer € 0,15 met een opstaptarief van € 0,89 voor mensen met een Wmo-indicatie voor collectief vervoer met korting. Dit komt neer op een extra bedrag van € 110 op jaarbasis oftewel € 9,17 extra vervoerskosten per maand.

- We gaan ervan uit dat een alleenstaande oudere met een zorgvraag medicijnkosten heeft die niet worden vergoed, we hebben hier een bedrag van € 50 per maand voor opgenomen. Voor een alleenstaande jonger dan AOW-leeftijd met een zorgvraag hebben we een bedrag van € 22 per maand opgenomen.
- We nemen aan dat een alleenstaande (oudere) met een zorgvraag gebruik maakt van Wmo-voorzieningen, zoals een rolstoel, één keer per week begeleiding en dagbesteding. Hier betaalt men een eigen bijdrage voor. Vanuit de aanvullende collectieve zorgverzekering wordt de eigen bijdrage tot een bedrag van € 300 vergoed. Het maximale bedrag dat minima aan eigen bijdrage moeten betalen komen niet boven € 300 uit. Dit betekent dat zij netto geen eigen bijdrage betalen. We nemen hier dan ook geen extra bedrag voor op.

4. De inkomenseffecten

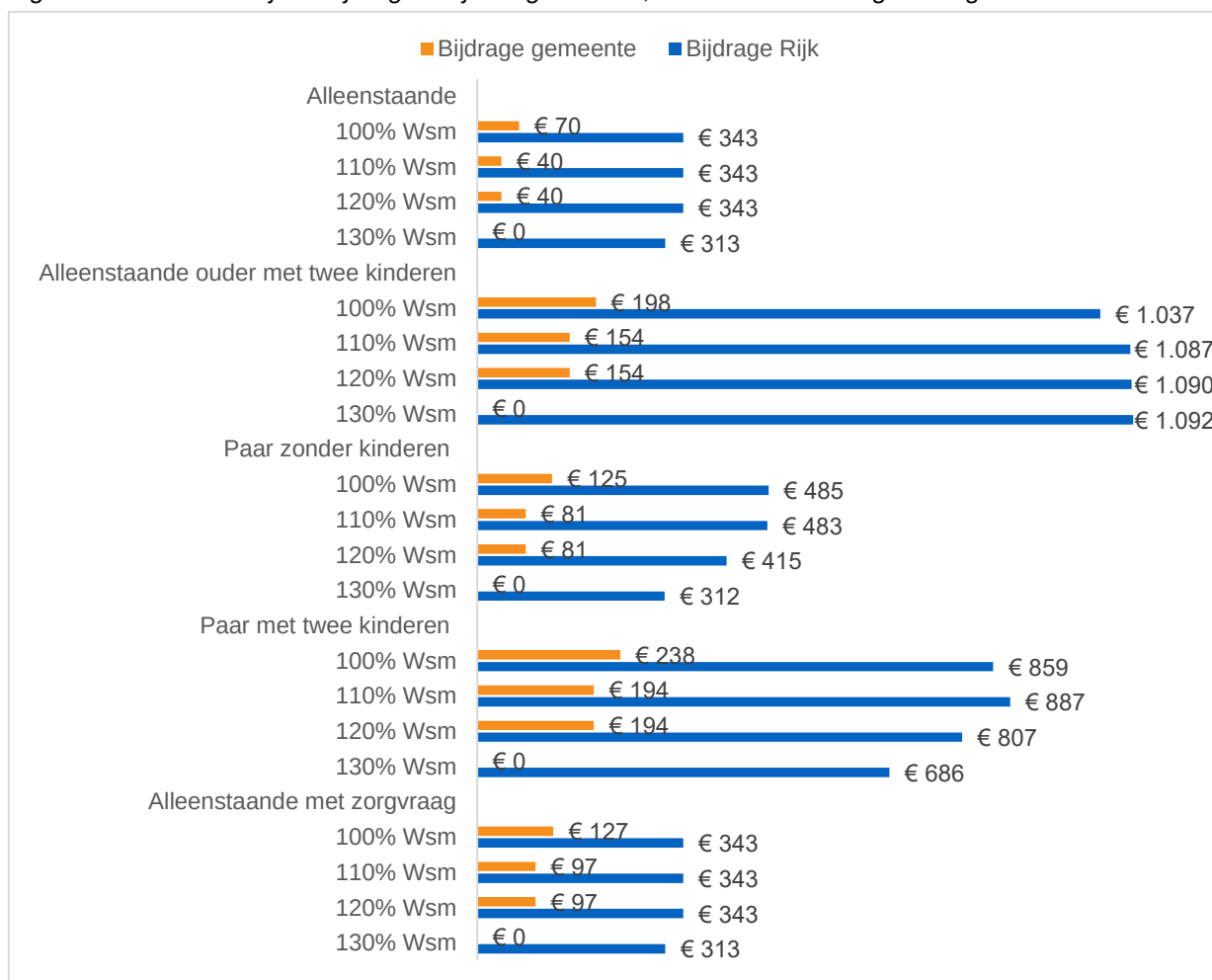
In dit hoofdstuk worden de effecten van het lokale en landelijke armoedebelief voor minimahuishoudens in beeld gebracht.

4.1. Maximale bijdrages Rijk en gemeente

Huishoudens met een minimuminkomen kunnen zowel van gemeentelijke regelingen⁹ gebruikmaken als van diverse toeslagen van het Rijk¹⁰. De hoogte daarvan hangt af van het huishoudtype en het huishoudinkomen.

De volgende figuur toont de maximale bijdrages waar minima die niet AOW-gerechtigd zijn maandelijks recht op hebben.

Figuur 4.1.1. Maandelijks bijdrages Rijk en gemeente, minima niet AOW-gerechtigd

Het bedrag dat huishoudens aan landelijke toeslagen kunnen ontvangen is veel hoger dan het bedrag van de gemeentelijke miniregelingen. Per huishoudtype verschilt het in welke mate de toeslagen teruglopen indien het inkomen stijgt. Bij een paar loopt dit bedrag het hardste terug. Alleenstaande ouders houden juist langer dan andere huishoudens recht op eenzelfde bedrag aan toeslagen vanuit het Rijk. Een alleenstaande ouder met een inkomen tot 130 procent Wsm ontvangt net zoveel aan huur- en zorgtoeslag als een alleenstaande ouder met

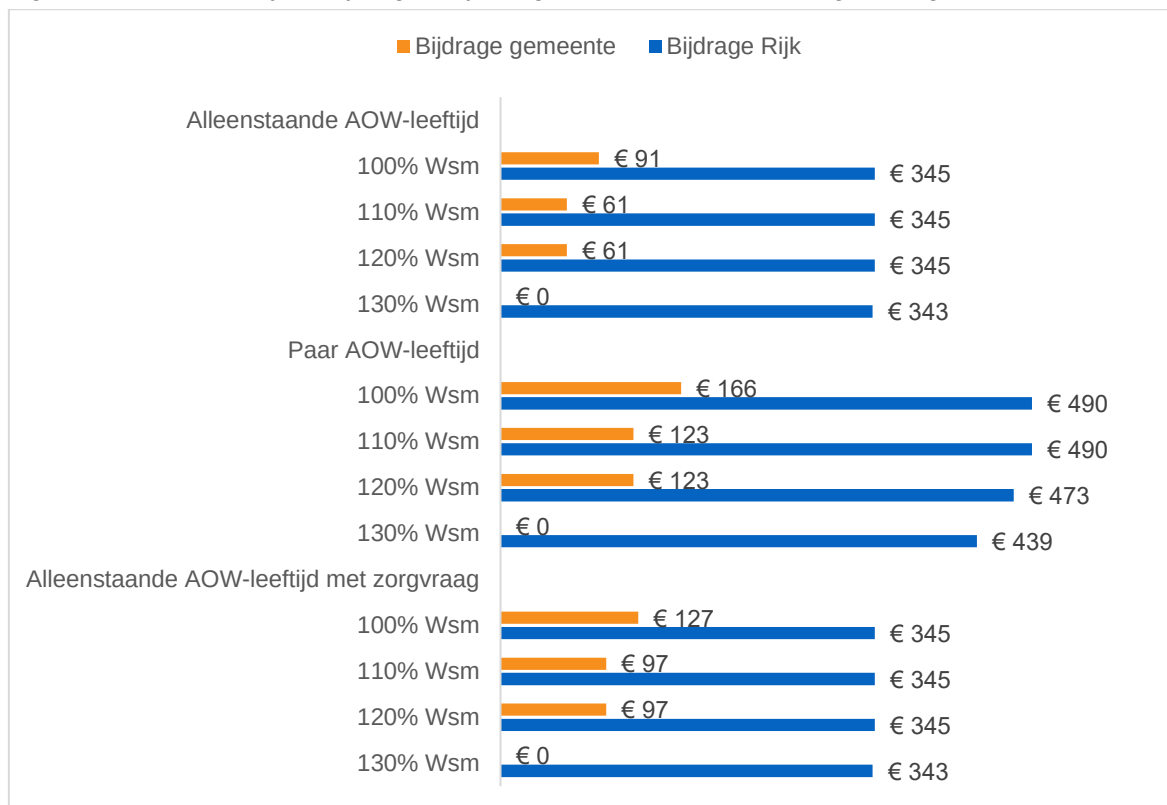
⁹ De bijdrage van de gemeente bestaat uit de kwijtschelding van lokale belastingen, de totale korting op de collectieve zorgverzekering, individuele inkomensloeslag, GelrePas, vergoeding schoolkosten, compensatieregeling chronisch zieken, ouderen, gehandicapten.

¹⁰ De bijdrage van het Rijk bestaat uit de huurtoeslag, zorgtoeslag, het kindgebonden budget, kinderbijslag en eventuele combinatiekortingen.

een inkomen tot 100 procent Wsm (beide € 405). Daarnaast heeft een alleenstaande ouder die werkt recht op combinatiekorting. De lokale regelingen vervallen wanneer het inkomen boven de 120 procent Wsm komt.

In de volgende figuur geven we de maandelijkse bijdrages van het Rijk en de gemeente weer voor huishoudens die AOW-gerechtigd zijn.

Figuur 4.1.2. Maandelijkse bijdrages Rijk en gemeente, minima AOW-gerechtigd

Een paar met AOW-gerechtigde leeftijd kan bij een inkomen van 100 of 110 procent Wsm € 490 van het Rijk ontvangen. Bij een hoger inkomen loopt dit bedrag terug. Bij een alleenstaande loopt dit bedrag terug bij een inkomen boven 120 procent Wsm. Ook AOW'ers verliezen bij een inkomen hoger dan 120 procent Wsm het recht op gemeentelijke regelingen. Omdat we uitgaan van het uitgebreide pakket van de collectieve zorgverzekering met ruim € 50 korting en omdat de gemeente een specifieke regeling heeft voor ouderen en chronisch zieken zien AOW'ers bij een inkomen boven 120 procent Wsm een forse daling van gemeentelijke bijdrages tegemoet.

4.2. Budget voor vrije bestedingen

Deze paragraaf geeft inzicht in het budget dat maandelijks overblijft na het betalen van alle vaste lasten en vaste maandelijkse uitgaven. Met dit budget kunnen minima vrije bestedingen doen zoals lidmaatschap bij een (sport)vereniging, bibliotheek, dag naar het pretpark en dergelijke.

De volgende tabel laat dit budget per huishoudtype zien. Daarbij maken we onderscheid in het budget dat overblijft zonder het gebruik van gemeentelijke regelingen ('exclusief gemeente') en het budget dat overblijft met het gebruik van alle regelingen ('inclusief gemeente'). Hierbij gaan we ervan uit dat iemand een inspanningspremie ontvangt.

Tabel 4.2.1 Vrij besteedbaar budget per huishoudtype, minima niet AOW-gerechtigd

Huishoudtype	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm
Alleenstaande				
Exclusief gemeente	39	138	238	307
Inclusief gemeente	109	179	278	307
Alleenstaande ouder, 2 kinderen				
Exclusief gemeente	167	300	401	503
Inclusief gemeente	365	453	555	503
Paar zonder kinderen				
Exclusief gemeente	-18	122	194	234
Inclusief gemeente	107	202	275	234
Paar, 2 kinderen				
Exclusief gemeente	-4	166	228	248
Inclusief gemeente	234	360	422	248
Alleenstaande met een zorgvraag				
Exclusief gemeente	-28	71	171	240
Inclusief gemeente	99	169	268	240

- Alle huishoudens hebben maandelijks budget voor vrije bestedingen. Alleenstaande ouders hebben het meeste budget voor vrije bestedingen.
- De gemeentelijke miniregelingen zorgen voor meer vrije bestedingsruimte
- Alleenstaanden met een zorgvraag houden per maand minder over voor vrije bestedingen dan andere huishoudtypen.
- Bij een inkomen tot 100 procent Wsm hebben paren en alleenstaanden met een zorgvraag zonder gemeentelijke regelingen geen budget voor vrije bestedingen.
- Het budget dat maandelijks overblijft verschilt aanzienlijk tussen de minimahuishoudens. Onder huishoudens met een inkomen tot 120 procent Wsm zien we bijvoorbeeld dat een paar met twee kinderen elke maand € 422 overhoudt. Terwijl een alleenstaande ouder met twee kinderen van dezelfde leeftijd maandelijks € 555 vrij te besteden heeft en een alleenstaande € 278.
- Het budget dat huishoudens nodig hebben voor, of zullen uitgeven aan vrije bestedingen verschilt per huishoudtype. Een gezin met kinderen zal daar meer aan (willen) uitgeven dan een alleenstaande. In bijlage 1 staat per huishoudtype het normbudget voor vrije bestedingen.

In de volgende tabel geven we het budget weer dat overblijft voor vrije bestedingen voor huishoudens met een AOW-gerechtigde leeftijd.

Tabel 4.2.1 Vrij besteedbaar budget per huishoudtype, minima AOW-gerechtigd

Huishoudtype	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm
Alleenstaande (AOW-leeftijd)				
Exclusief gemeente	119	230	342	451
Inclusief gemeente	246	328	439	451
Paar (AOW-leeftijd)				
Exclusief gemeente	11	164	299	418
Inclusief gemeente	250	359	494	418
Alleenstaande AOW-leeftijd, met een zorgvraag				
Exclusief gemeente	60	171	283	392
Inclusief gemeente	187	269	380	392

- Een alleenstaande heeft nagenoeg hetzelfde budget voor vrije bestedingen als een paar met AOW-gerechtigde leeftijd.
- De gemeentelijke regelingen zorgen voor een alleenstaande AOW'er met zorgvraag voor behoorlijk meer bestedingsruimte.

4.3. Inkomenseffecten na werkaanvaarding vanuit uitkeringssituatie

Als mensen vanuit een uitkering gaan werken en dus een hoger inkomen krijgen, kunnen zij het recht op gemeentelijke regelingen verliezen. Eveneens kan een hoger inkomen ten koste gaan van de hoogte van toeslagen van het Rijk. Hierdoor gaat een huishouden er bij een inkomensstijging per saldo niet of slechts in beperkte mate op vooruit. Dit wordt ook wel de armoedeval genoemd. Om dit te berekenen kijken we naar het totaal inkomen: dat is het netto-inkomen (inclusief vakantietoeslag) plus toeslagen van het Rijk¹¹ plus de gemeentelijke minimaregelingen¹². We brengen dit in beeld voor minima die nog niet AOW-gerechtigd zijn.

¹¹ De bijdrage van het Rijk bestaat uit de huurtoeslag, zorgtoeslag, het kindgebonden budget, kinderbijslag en combinatiekorting.

¹² De bijdrage van de gemeente bestaat uit de kwijtschelding van lokale belastingen, de totale korting op de collectieve zorgverzekering, GelrePas, vergoeding schoolkosten, compensatieregeling chronisch zieken, ouderen en gehandicapten.

Tabel 4.3.1 Inkomensvoortgang na werkaanvaarding per huishoudtype

Huishoudtype	Netto inkomen incl. VT	Bijdrage Rijk	Bijdrage gemeente	Totaal inkomen	Verschil tov 100% Wsm (€)	Verschil tov 100% Wsm (%)
Alleenstaande						
100% Wsm	992	343	70	1.405		
110% Wsm	1.091	343	40	1.475	+ 70	+ 5%
120% Wsm	1.191	343	40	1.574	+ 169	+ 12%
130% Wsm	1.290	313	0	1.603	+ 198	+ 14%
Alleenstaande ouder, 2 kinderen						
100% Wsm	992	1.037	198	2.227		
110% Wsm	1.091	1.087	154	2.332	+ 105	+ 5%
120% Wsm	1.191	1.090	154	2.434	+ 207	+ 9%
130% Wsm	1.290	1.092	0	2.382	+ 155	+ 7%
Paar zonder kinderen						
100% Wsm	1.417	485	125	2.027		
110% Wsm	1.559	483	81	2.123	+ 96	+ 5%
120% Wsm	1.701	415	81	2.197	+ 170	+ 8%
130% Wsm	1.843	312	0	2.155	+ 127	+ 6%
Paar, 2 kinderen						
100% Wsm	1.417	859	238	2.514		
110% Wsm	1.559	887	194	2.640	+ 126	+ 5%
120% Wsm	1.701	807	194	2.702	+ 188	+ 7%
130% Wsm	1.843	686	0	2.529	+ 14	+ 1%
Alleenstaande met zorgvraag						
100% Wsm	992	343	127	1.462		
110% Wsm	1.091	343	97	1.532	+ 70	+ 5%
120% Wsm	1.191	343	97	1.631	+ 169	+ 12%
130% Wsm	1.290	313	0	1.603	+ 141	+ 10%

Met behulp van onderstaande casus leggen we deze tabel uit.

Voorbeeld Casus tabel 4.3.1

Jan is alleenstaand en krijgt een bijstandsuitkering, wat neerkomt op een netto-inkomen van € 992 per maand (dit is inclusief vakantietoeslag). Hij heeft maandelijks recht op € 343 aan toeslagen van het Rijk. Voor Jan bestaat dit uit huurtoeslag en zorgtoeslag. Tot slot kan Jan rekenen op een financiële bijdrage vanuit de gemeente van € 70 per maand. Dit bestaat uit de kwijtschelding voor gemeentelijke belastingen, korting op de collectieve zorgverzekering en een bedrag op de GelrePas. In totaal heeft Jan een inkomen van € 1.405 per maand.

Als Jan werk krijgt tegen een inkomen van 110 procent Wsm, dan stijgt zijn netto-inkomen naar € 1.091 per maand. Hij houdt recht op huurtoeslag en zorgtoeslag en deze bedragen blijven onveranderd, dus € 343 per maand. Jan kan geen kwijtschelding meer aanvragen, waardoor hij in totaal nog € 40 aan gemeentelijke regelingen (korting op de collectieve zorgverzekering en de GelrePas). Het totaal inkomen van Jan is bij een inkomen van 110 procent Wsm € 1.475. Dit is een stijging van € 70 (5 procent) ten opzichte van zijn totaal inkomen bij een bijstandsuitkering.

Wanneer Jan tegen een inkomen van 120 procent Wsm gaat werken, stijgt zijn netto-inkomen naar € 1.191 per maand. De bijdrage van het Rijk blijft € 343 en de bijdrage van de gemeente is gelijk aan dat bij een inkomen van 110 procent Wsm; € 40. Het totale inkomen van Jan is € 1.574 per maand. Dit is € 169 (12 procent) meer dan wanneer Jan een bijstandsuitkering heeft.

Als Jan gaat werken tegen een inkomen van 130 procent Wsm dan stijgt zijn netto-inkomen naar € 1.290 per maand. De bijdragen van het Rijk zijn gedaald naar € 313 per maand. Jan ontvangt minder huurtoeslag, maar nog net zoveel zorgtoeslag. De bijdragen van de gemeente komen volledig te vervallen want Jan heeft geen recht meer op minimaregelingen. Het totale inkomen van Jan is nu € 1.603 per maand, dit is € 198 (14 procent) meer dan toen hij een bijstandsuitkering had.

Onderstaand gaan we per huishoudtype in op het financiële effect van werkaanvaarding. De bedragen komen uit tabel 4.3.1.

Alleenstaanden

Alleenstaanden gaan er (relatief gezien) meer op vooruit wanneer zij werk aanvaarden dan paren en alleenstaande ouders. Een alleenstaande die vanuit een bijstandssituatie werk aanvaardt waarbij hij 130 procent van het Wsm verdient, heeft maandelijks 9 procent meer te besteden. Dat is een toename van € 136 per maand.

Alleenstaande ouder, 2 kinderen

Een alleenstaande ouder gaat er in totaal 7 procent op vooruit wanneer hij/ zij gaat werken tegen een loon gelijk aan 130 procent Wsm. Bij een loon gelijk aan 120 procent Wsm heeft hij/ zij meer aan totaal inkomen; € 52 meer dan bij een inkomen van 130 procent Wsm. Dat komt omdat boven 120 procent Wsm het recht op alle gemeentelijke regelingen vervalt. Het bedrag aan Rijks toeslagen neemt dan (nog) niet af, door de combinatiekorting stijgt dit juist iets.

Paar zonder kinderen

Een paar zonder kinderen heeft bij een loon gelijk aan 120 procent een hoger totaal inkomen dan bij een loon gelijk aan 130 procent. Dat komt door het wegvallen van het recht op minimaregelingen en omdat de bijdrage van het Rijk bij een paar vrij snel daalt bij een hoger inkomen. Een paar met een bijstandsuitkering ontvangt maandelijks € 485 aan landelijke

toeslagen en dit daalt naar € 312 bij een huishoudinkomen gelijk aan 130 procent Wsm. Hierdoor gaat een paar zonder kinderen er in totaal 6 procent op vooruit.

Paar met twee kinderen

Een paar met twee kinderen gaat er relatief gezien het minst op vooruit wanneer een van beide partners gaat werken tegen een loon van (maximaal) 130 procent Wsm. Dit komt omdat de bedragen aan gemeentelijke regelingen voor dit huishoudtype het hoogste zijn (€ 238), en deze allemaal vervallen bij een inkomen hoger dan 120 procent Wsm. Ook daalt het bedrag aan landelijke toeslagen behoorlijk, van € 859 naar € 686.

Alleenstaanden met zorgvraag

Als een alleenstaande met een zorgvraag werk aanvaardt waarbij hij 120 procent van het Wsm verdient, heeft hij maandelijks 12 procent meer te besteden. Dit is een stijging van € 169 per maand. Bij een loon gelijk aan 130 procent Wsm is het totaal inkomen iets lager.

5. Enquête: respons en respondenten

In dit hoofdstuk gaan we in op de respons van de enquête en geven we een aantal kenmerken van de respondenten weer.

Doelgroep en respons

De doelgroep voor de enquête bestaat uit 1.527 huishoudens die in 2018 een bijstandsuitkering hadden, in het bezit waren van een GelrePas en/of die gebruik hebben gemaakt van het Kindpakket. Onder deze huishoudens is een willekeurige steekproef van 1.000 huishoudens getrokken. De vragenlijsten zijn verstuurd in mei 2018 en de burgers hadden de mogelijkheid om deze online of op papier in te vullen.

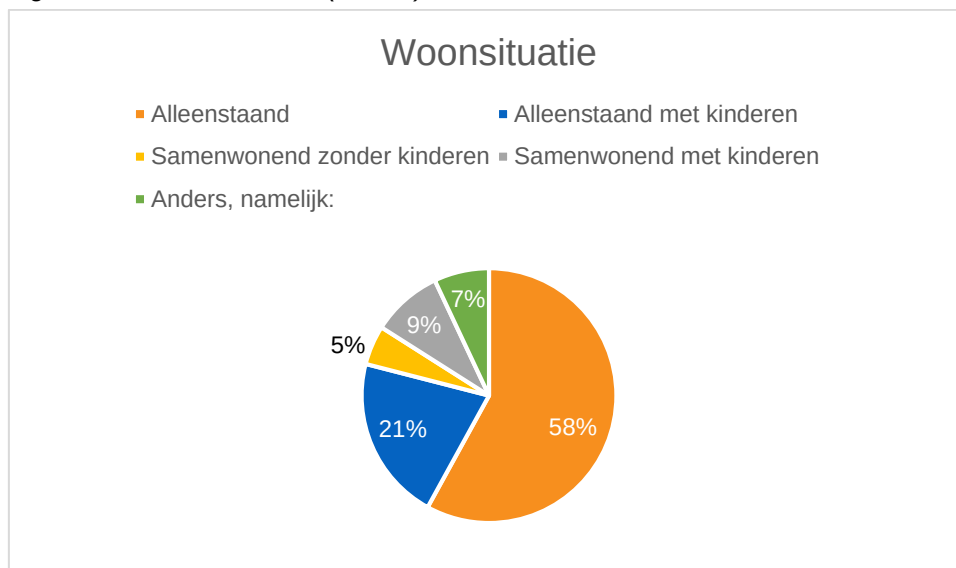
223 respondenten hebben de vragenlijst ingevuld. Oftewel 15 procent van de doelgroep van 1.527 huishoudens. Dit is net voldoende¹³ om betrouwbare uitspraken over de gehele doelgroep te kunnen doen.

Leeftijd en woonsituatie

Bijna twee derde van de respondenten is tussen de 45 en 66 jaar oud. Een klein deel van 6 procent heeft de AOW-gerechtigde leeftijd en 4 procent is jonger dan 27 jaar. De overige 25 procent is tussen de 27 en 45 jaar oud.

In de volgende figuur de woonsituatie van de respondenten.

Figuur 5.1.1. Woonsituatie (N=227)

Meer dan de helft van de respondenten is alleenstaand en 21 procent is een alleenstaande ouder. Dit weerspiegelt redelijk de verdeling van alle minimahuishoudens, zoals in hoofdstuk 1 was te lezen (58 procent is alleenstaand, 15 procent is een alleenstaande ouder).

Bijstand

85 procent van alle respondenten ontvangt een bijstandsuitkering. Onder alle minimahuishoudens (zie hoofdstuk 1) is dat 40 procent; bijstandsgerechtigden zijn dus oververtegenwoordigd onder respondenten.

Chronisch zieken

Twee op de drie respondenten heeft een chronische ziekte, beperking of handicap. Logischerwijs is het aandeel chronisch zieken hoger onder respondenten van 66 jaar of ouder dan onder jongere respondenten.

¹³ Bij een betrouwbaarheidsinterval van 90 procent.

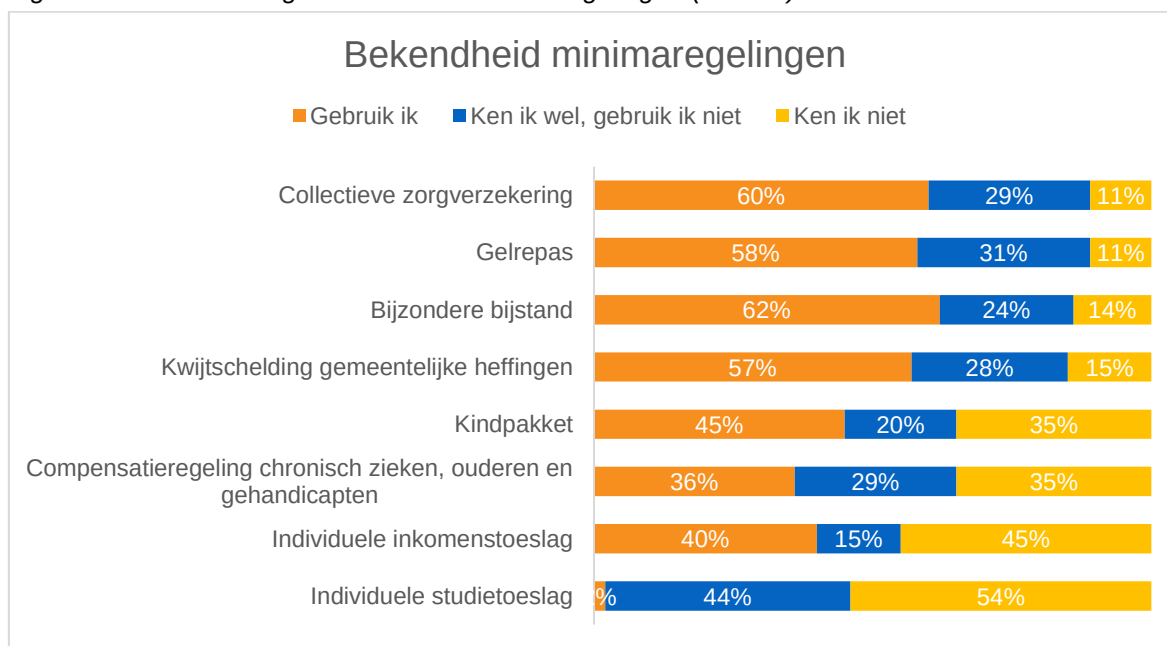
6. Enquête: regelingen

In dit hoofdstuk komen de minimaregelingen aan bod. We gaan onder andere in op de bekendheid en het gebruik, de aanvraagprocedure en het effect van de regelingen.

Gebruik en bekendheid

De respondenten hebben per minimaregeling aangegeven of ze deze gebruiken, kennen maar niet gebruiken of helemaal niet kennen.

Figuur 6.1.1. Mate van gebruik en bekendheid regelingen (N= 216)¹⁴

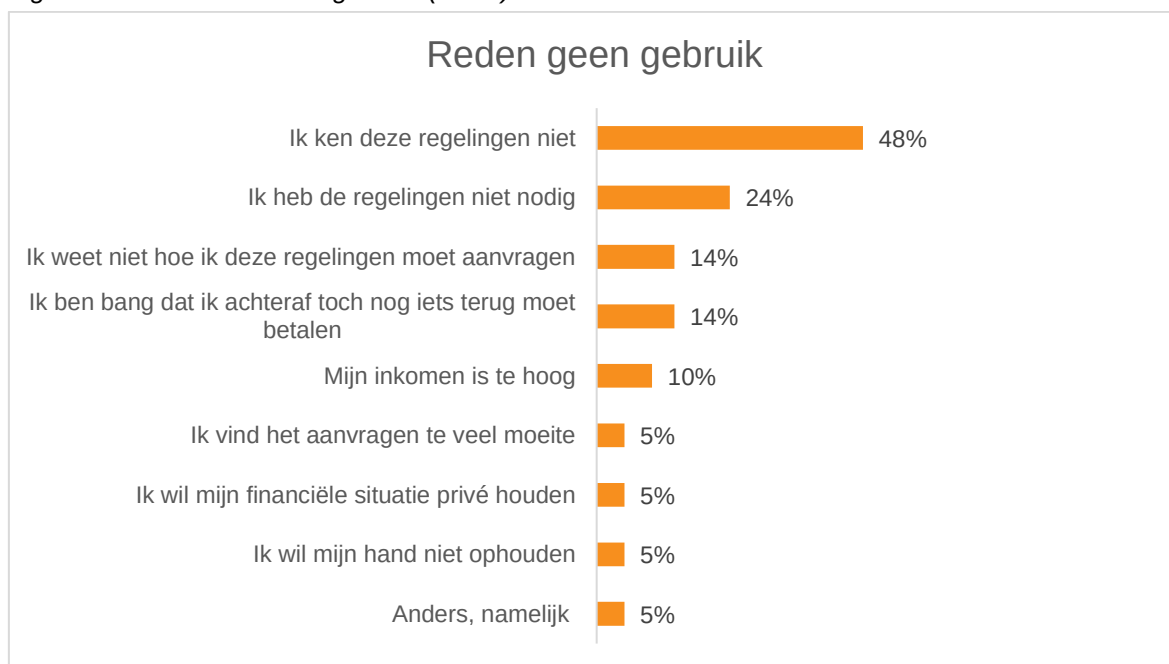
De bekendheid van de meeste regelingen is goed, met name van de collectieve zorgverzekering, de GelrePas en de bijzondere bijstand. Onder bijstandsgerechtigden is de bekendheid nog wat hoger dan onder respondenten die geen bijstandsuitkering krijgen. De regelingen die voor een meer specifieke doelgroep zijn bedoeld, zoals het Kindpakket en de compensatieregeling voor chronisch zieken, ouderen en gehandicapten, zijn iets minder bekend. Onder respondenten met een chronische ziekte of beperking is de compensatieregeling weliswaar iets vaker bekend maar alsnog kent 32 procent van die doelgroep de regeling niet.

Redenen niet-gebruik

Respondenten die van geen enkele regeling gebruikmaken (21 in totaal), geven daar de volgende redenen voor.

¹⁴ Voor het Kindpakket hebben we alleen gekeken naar de antwoorden van respondenten met thuiswonende kinderen.

Figuur 6.1.2. Redenen niet-gebruik (N=21)

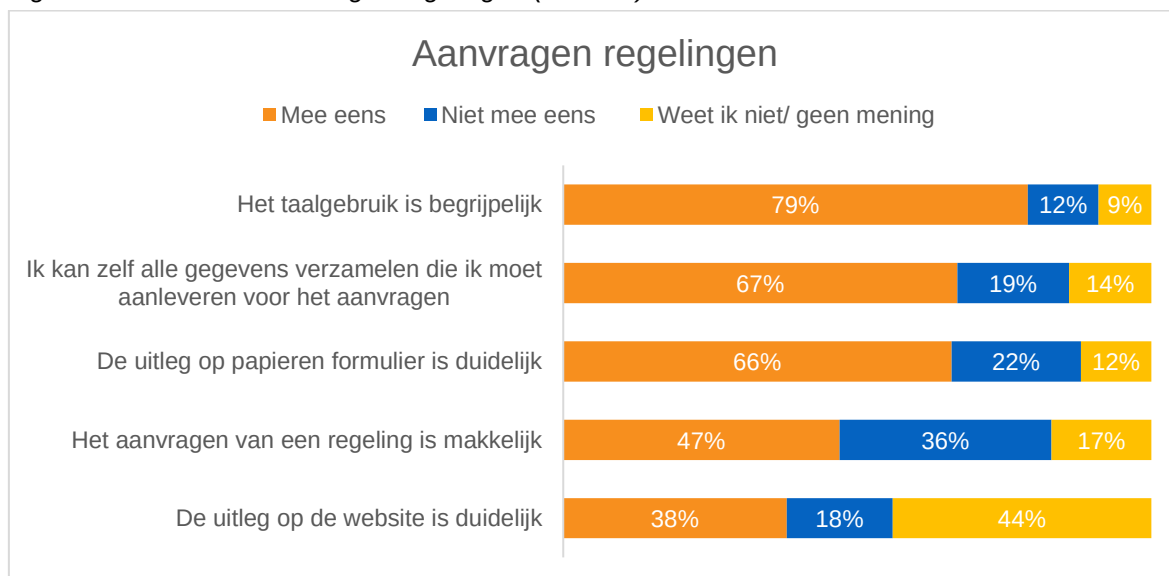

De voornaamste reden voor het niet-gebruik van regelingen is onbekendheid; men kent de regelingen niet. Daarnaast weet een aantal respondenten niet hoe hij de regelingen moet aanvragen.

Aanvraagprocedure

Respondenten die gebruikmaken van een of meerdere regelingen uit figuur 6.1.1 hebben aangegeven wat ze van het aanvragen van de regelingen vinden.

Figuur 6.1.3. Oordeel aanvragen regelingen (N = 208)

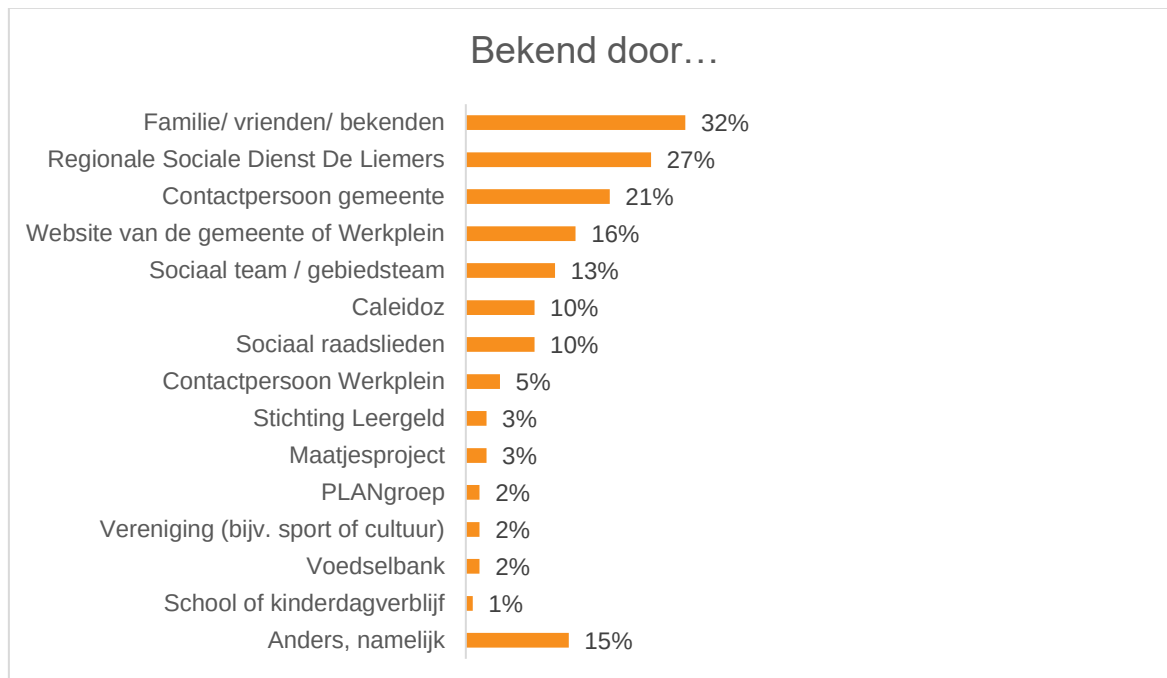

Het beeld dat wordt geschetst over de aanvraagprocedure is tweeslachtig; aan de ene kant vindt twee derde het taalgebruik begrijpelijk en kan men zelf de benodigde gegevens aanleveren, aan de andere kant vindt een derde het aanvragen niet makkelijk. Ook over de uitleg op de formulieren en de website lopen de meningen uiteen.

Hoe kennen minima de regelingen

De respondenten die van een of meer regelingen gebruikmaken, hebben aangegeven waardoor ze de regelingen kennen. Er waren meerdere antwoorden mogelijk.

Figuur 6.1.4. Hoe wist u dat u van de regelingen gebruik kon maken? (N= 244)

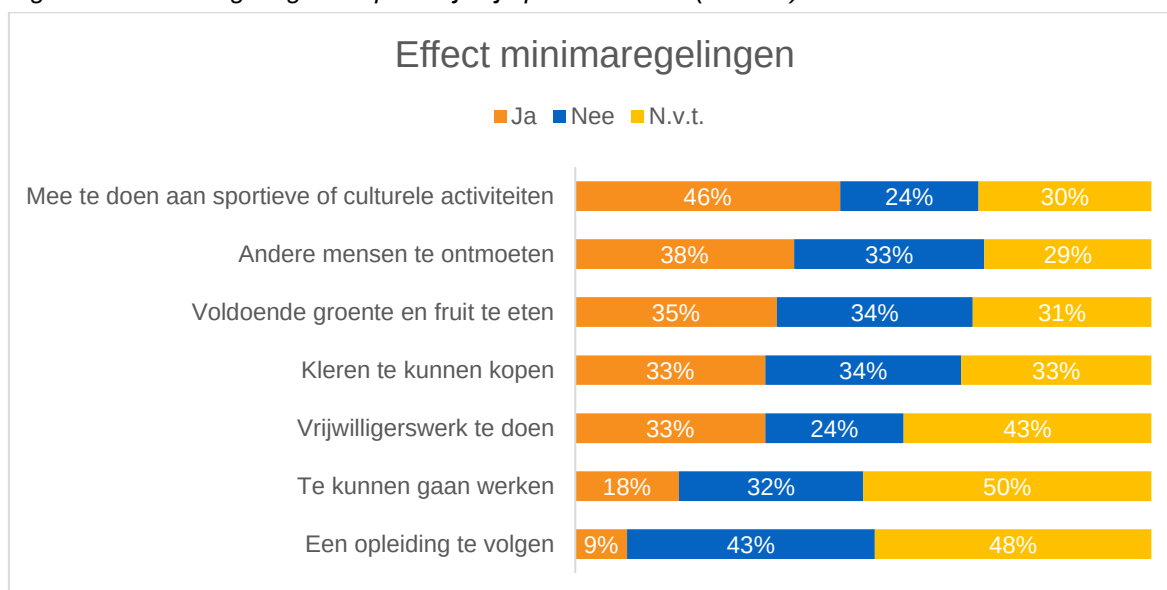

De meeste respondenten kennen de regelingen via familie/vrienden/bekenden en/of via de regionale sociale dienst. Verenigingen en andere externe partijen zijn minder vaak een bron van informatie dan de gemeente zelf. Bij 'anders' geven mensen te kennen dat ze de regelingen zelf hebben opgezocht of dat ze via hun bewindvoerder zijn geïnformeerd.

Effect regelingen

De respondenten hebben aangegeven of de regelingen effect hebben. We hebben daarvoor zeven verschillende effecten voorgelegd.

Figuur 6.1.5. De regelingen helpen mij/mijn partner om... (N= 180)

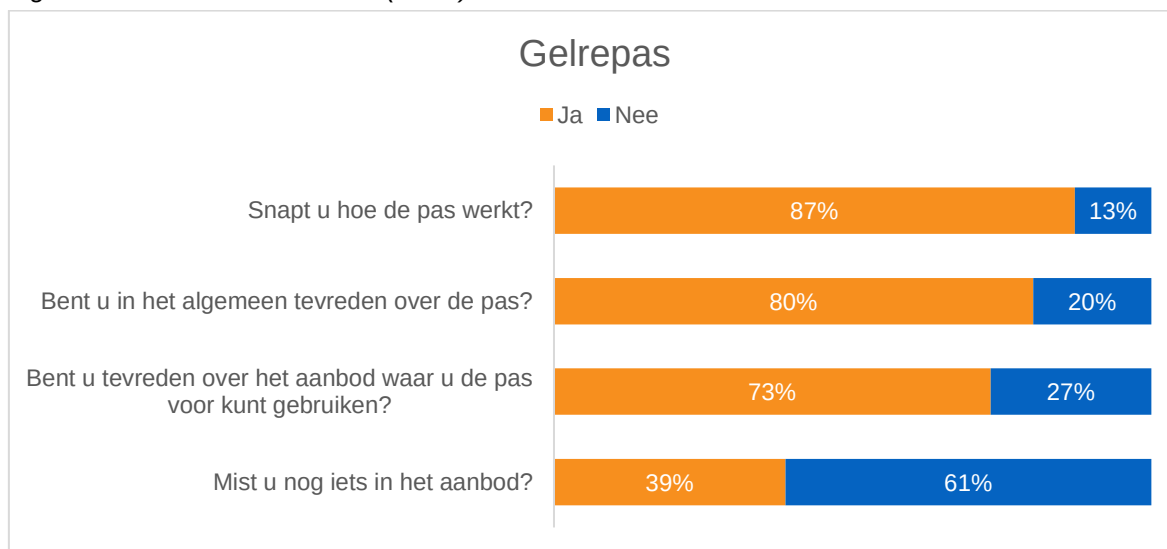

De regelingen helpen met name om mee te kunnen doen aan sportieve of culturele activiteiten (46 procent) en om andere mensen te ontmoeten (38 procent).

GelrePas

Aan de respondenten die een GelrePas hebben is een aantal vragen over de pas gesteld.

Figuur 6.1.6. Oordeel GelrePas (N=98)

De meeste respondenten met een GelrePas zijn tevreden over de pas en snappen hoe de pas werkt. Een kwart is daarentegen ontevreden over het aanbod waar de pas voor te gebruiken is.

Na deze stellingen konden respondenten tips en opmerkingen plaatsen over de pas. Daar gaven sommige respondenten aan dat ze vinden dat er te weinig aanbod is in Zevenaar en omgeving en anderen geven aan dat ze graag (ook) korting willen op bijvoorbeeld vervoer of de kapper. Ook vindt een aantal respondenten de pas (te) moeilijk in gebruik.

Mist u regelingen

We vroegen de respondenten of ze regelingen missen, en zo ja waarvoor. We gaven ze een aantal opties en daarnaast was er de ruimte voor eigen inbreng.

Figuur 6.1.7. Zijn er regelingen die u mist en zo ja waarvoor? (N= 250)

Bijna de helft van de respondenten zegt geen regelingen te missen of niet te weten wat ze dan missen. De andere helft mist wel regelingen; het grootste deel daarvan wil graag een regeling voor reiskosten, voor zorgkosten en/of voor vrijetijdsactiviteiten. In de toelichting geven respondenten aan dat ze (hoge) zorgkosten hebben door het eigen risico of door een chronische ziekte. We zien wel verschil tussen respondenten die gebruikmaken van de collectieve zorgverzekering en respondenten die dat niet doen; respondenten die gebruikmaken van de collectieve zorgverzekering geven minder vaak aan dat ze een regeling voor zorgkosten missen.

7. Enquête: kinderen

In dit hoofdstuk geven we de gevolgen weer van opgroeien in een minimagezin voor kinderen.

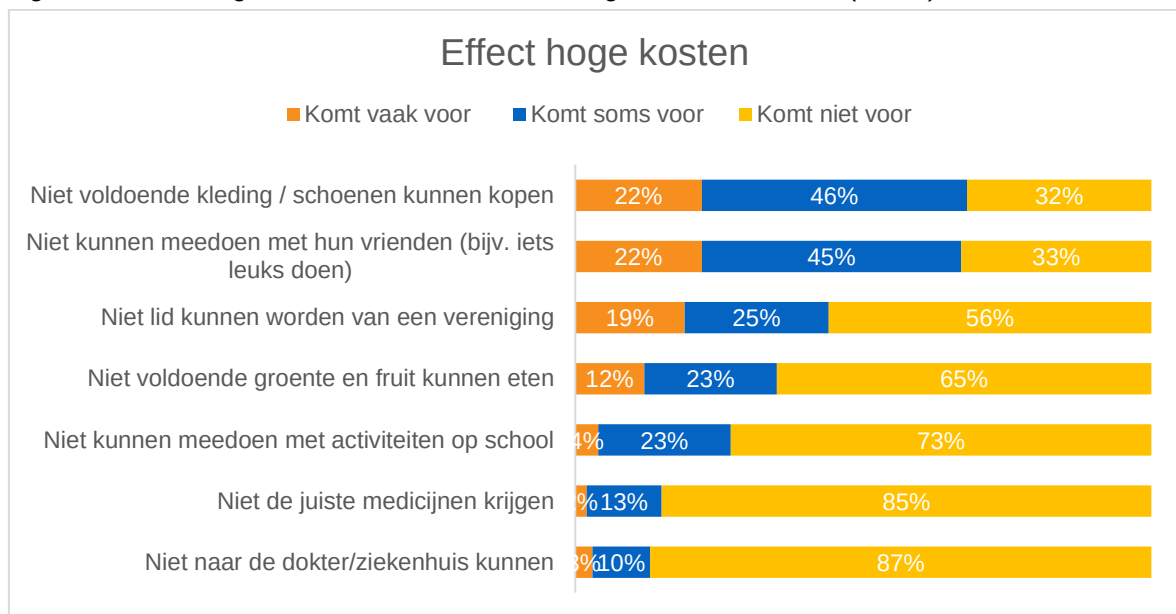
Aantal respondenten

In totaal hebben 72 respondenten thuiswonende kinderen. Daarvan hebben er 45 kinderen in de schoolgaande leeftijd (4 tot 18 jaar).

Effecten weinig geld

We vroegen de respondenten of hun kinderen bepaalde dingen niet (altijd) kunnen doen omdat de kosten daarvoor te hoog zijn.

Figuur 7.1.1. Te hoge kosten voor kinderen om dingen te kunnen doen (N= 60)

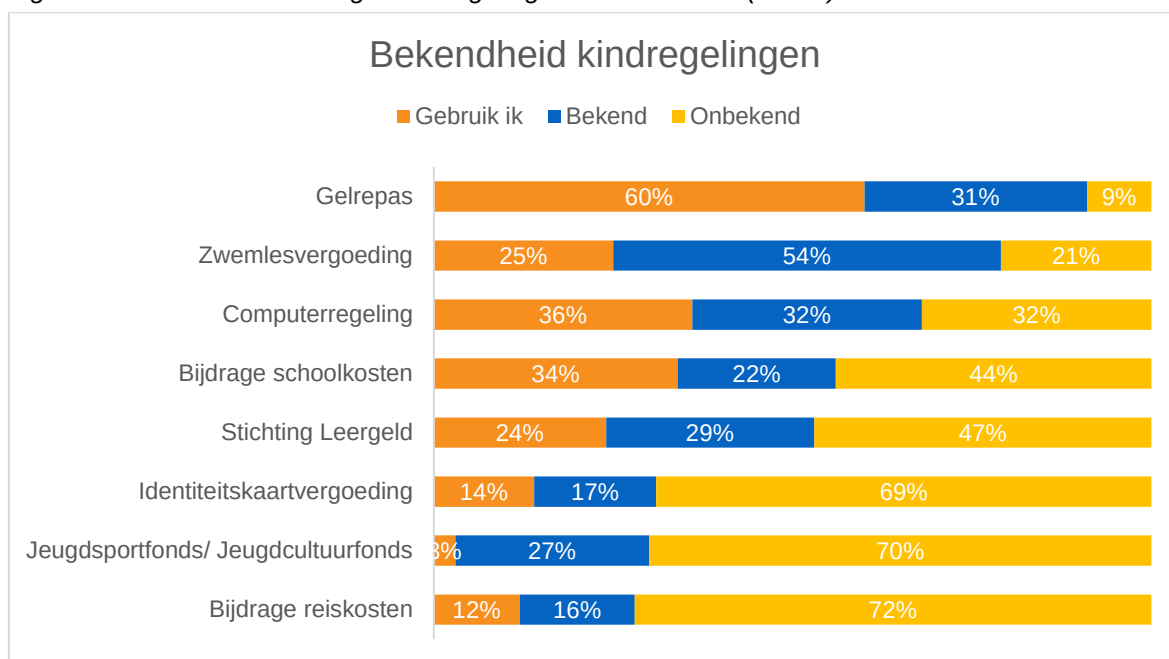

Twee derde van de respondenten kan niet altijd voldoende kleding/ schoenen voor hun kinderen kopen omdat de kosten daarvoor te hoog zijn. Bij 22 procent is dat vaak zo. Eveneens twee derde geeft aan dat zijn kinderen om die reden niet altijd mee kunnen doen met hun vrienden en 13 procent gaat niet altijd met hun kinderen naar de dokter of het ziekenhuis omdat hij dat niet kan betalen. Andere dingen die kinderen van respondenten niet altijd kunnen doen omdat de kosten daarvoor te hoog zijn, zijn dagjes uit (bijvoorbeeld naar een pretpark), op vakantie gaan, sporten en een fiets aanschaffen.

Regelingen voor kinderen

In onderstaande figuur staat de bekendheid en gebruik van minimaregelingen voor kinderen.

Figuur 7.1.2. Bekendheid en gebruik regelingen voor kinderen (N= 58)

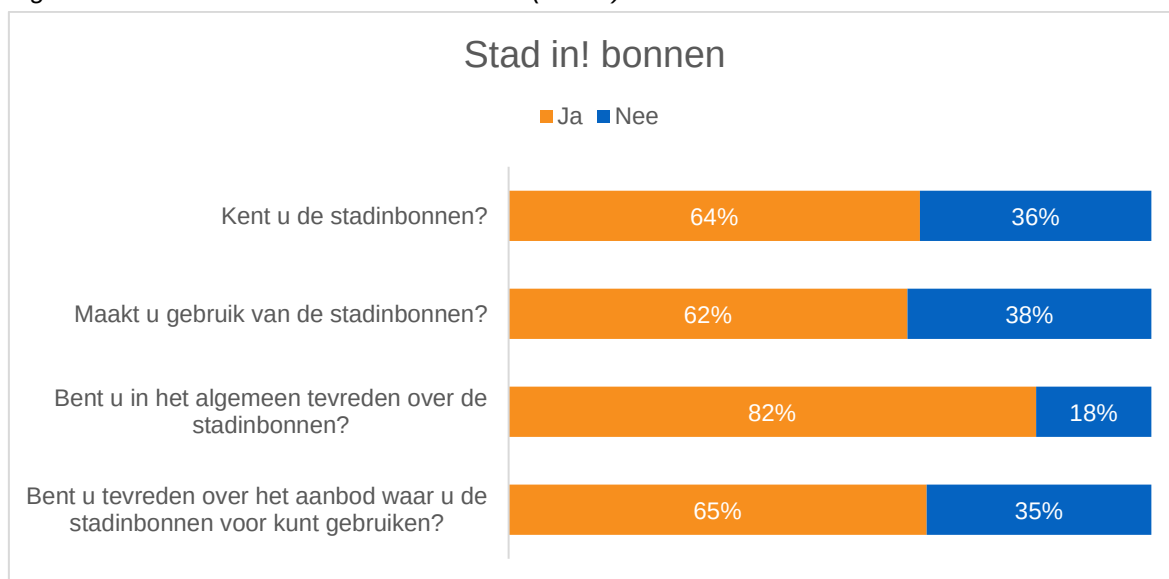

Bijna iedereen kent de GelrePas en ook een groot deel van de respondenten met kinderen kent de zwemlesvergoeding. Het Jeugdsportfonds & Jeugdcultuurfonds en de bijdrage voor reiskosten zijn juist het minst bekend.

Stad in! Bonnen

We hebben de respondenten een aantal vragen gesteld over de Stad in! Bonnen voor hun kinderen.

Figuur 7.1.3. Stad in! Bonnen voor kinderen (N= 63)

Twee op de drie respondenten met thuiswonende kinderen is bekend met de Stad in! Bonnen en maakt hier ook gebruik van. Aan de respondenten die gebruikmaken van de bonnen is 82 procent daar tevreden over maar 35 procent is niet tevreden over het aanbod waar de bonnen

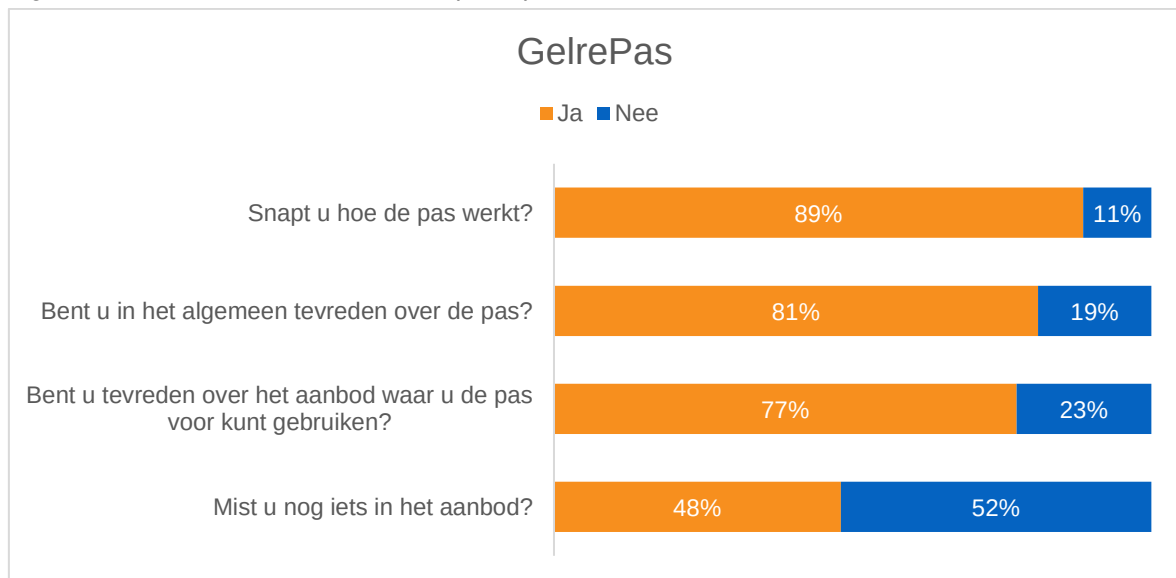

voor kunnen gebruiken. Ze vinden het aanbod van winkels in Zevenaar waar de bonnen kunnen worden gebruikt te beperkt en niet passend, de winkels zijn te duur en verkopen geen kinderkleding.

GelrePas

Respondenten die voor hun kind(eren) een GelrePas bezitten hebben daar een aantal vragen over beantwoord.

Figuur 7.1.4. GelrePas voor kinderen (N=35)

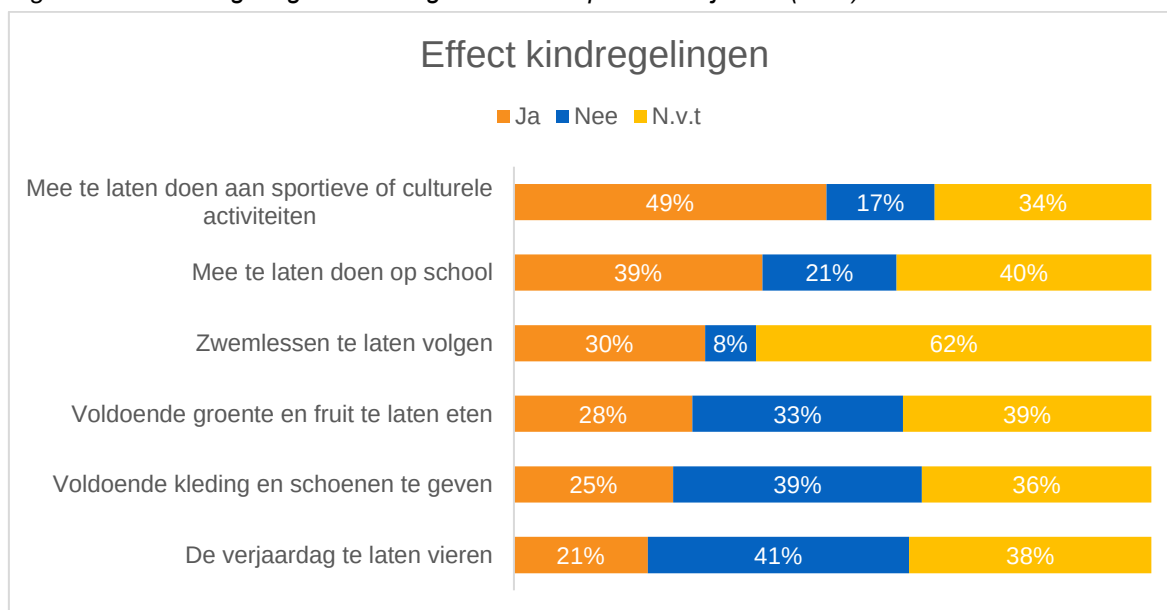

81 procent van de respondenten is tevreden over de GelrePas voor hun kinderen en 77 procent is tevreden over het aanbod waarvoor de pas te gebruiken is. Tegelijkertijd mist de helft nog wel iets in het aanbod, zoals korting voor attractieparken en dierentuinen. Tevens geven enkele respondenten aan dat ze vinden dat het gebruik van de pas makkelijker kan.

Effect regelingen

In de volgende figuur staat een aantal effecten die de regelingen op minimakinderen hebben. We geven het aandeel respondenten weer dat aangeeft dat de regelingen hun kinderen daarmee helpen.

Figuur 7.1.5. De regelingen van de gemeente helpen om mijn kind(eren)...

Voor de helft van de respondenten helpen de regelingen om hun kinderen mee te laten doen aan sportieve of culturele activiteiten en volgens 39 procent kunnen hun kinderen door de regelingen mee doen op school.

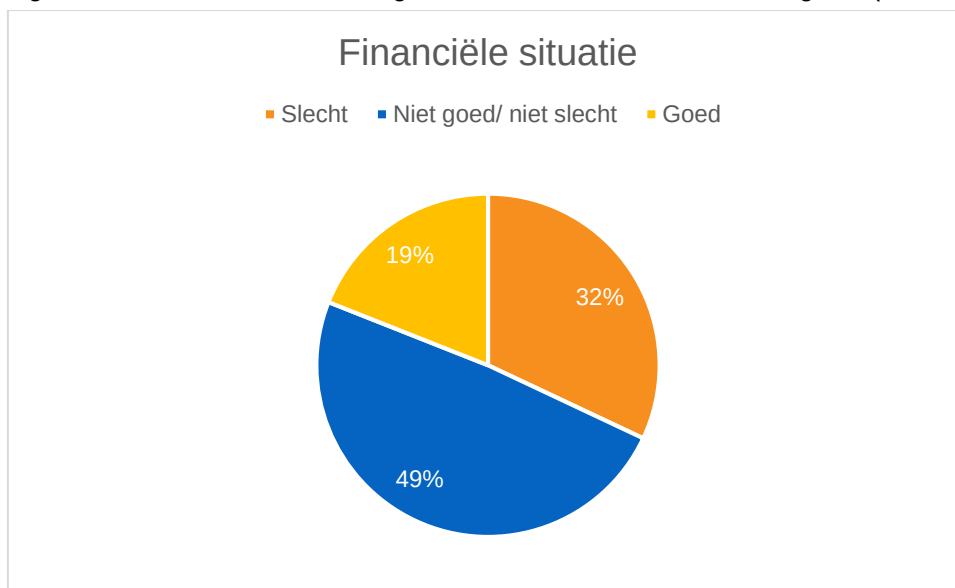
8. Enquête: financiële situatie

In dit hoofdstuk gaan we in op de financiële situatie van de respondenten.

Rondkomen

De respondenten hebben aangegeven in welke mate ze maandelijks rond kunnen komen van hun geld.

Figuur 8.1.1. Kunt u elke maand goed of slecht rondkomen van uw geld? (N= 231)

Een op de drie respondenten kan slecht rondkomen en nog eens 49 procent kan niet goed maar ook niet slecht rondkomen. Respondenten met een chronische ziekte of beperking, 66-plussers en bijstandsgerechtigden komen slechter rond dan andere respondenten. In de volgende figuur de redenen waarom mensen niet goed kunnen rondkomen.

Figuur 8.1.2. Waarom kunt u niet goed ronkomen? (N=186)

De voornaamste reden waarom respondenten niet goed kunnen rondkomen is het feit dat alles duurder is geworden. Ook weinig inkomsten en hoge vasten lasten zijn voor meer dan

40 procent van de respondenten een reden waarom ze niet goed kunnen rondkomen. Als andere redenen worden nog onder bewindvoering genoemd, het feit dat men niet kan sparen of in de WSNP zitten.

9. Enquête: zorgkosten

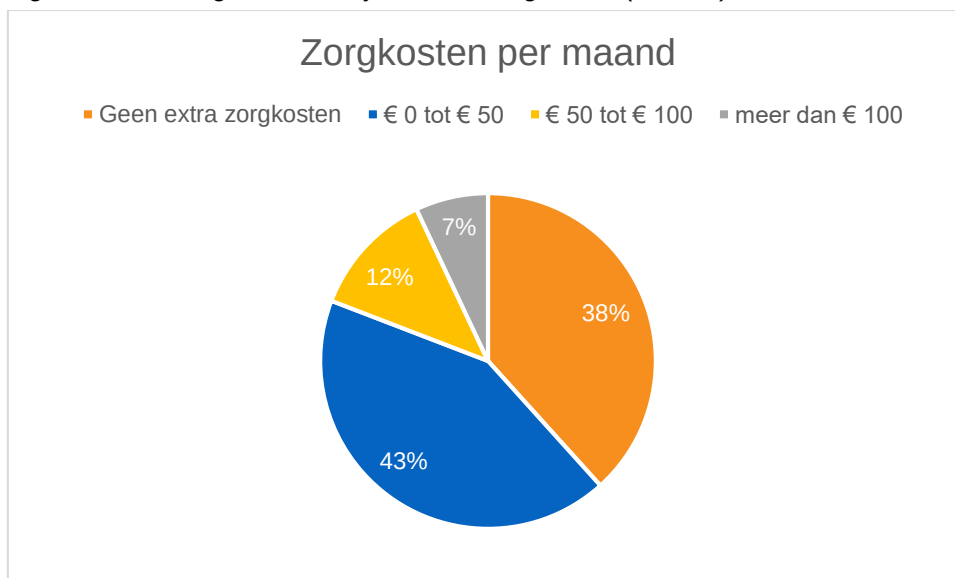
In dit hoofdstuk gaan we in op eventuele zorgkosten die de respondenten maken en de effecten daarvan.

Extra zorgkosten

Twee derde van de respondenten heeft extra zorgkosten die hij of zij zelf moeten betalen omdat deze kosten niet door hun zorgverzekering worden vergoed. Dit zijn met name kosten voor de eigen bijdrage voor medicijnen, kosten voor de tandarts en kosten voor het ziekenhuis. Onder respondenten die chronisch ziek zijn en onder respondenten die 66 jaar of ouder zijn is het aandeel dat extra zorgkosten heeft hoger.

In de volgende figuur de hoogte van de extra zorgkosten die men maandelijks heeft.

Figuur 9.1.1. Hoogte maandelijks extra zorgkosten (N= 214)

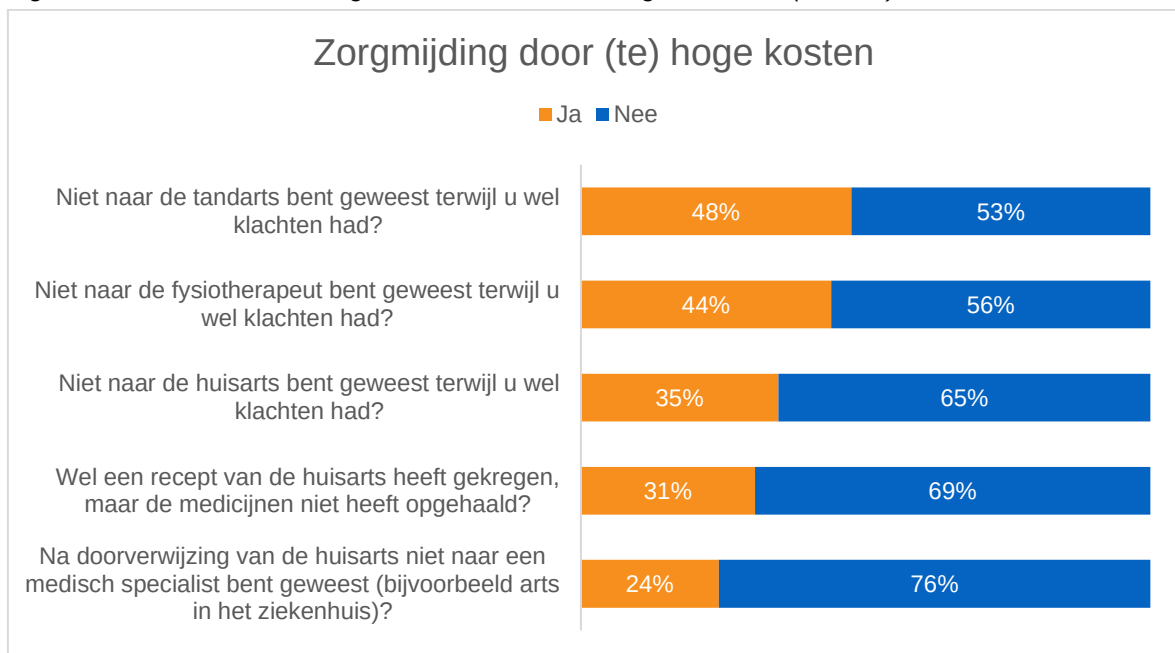

De meeste respondenten die naast hun zorgverzekering ook nog extra zorgkosten maken, betalen daar maandelijks niet meer dan € 50 aan. Een klein deel van 7 procent van alle respondenten betaalt maandelijks meer dan € 100 aan extra zorgkosten.

Zorgmijding

Aan de respondenten zijn vijf vragen gesteld over het effect van hoge (zorg)kosten.

Figuur 9.1.2. Is het wel eens gebeurd dat u door te hoge kosten... (N= 140)

De helft van de respondenten is wel eens niet naar de tandarts geweest terwijl hij wel klachten had omdat de kosten voor de tandarts te hoog waren. Ook de fysiotherapeut wordt om die reden door 44 procent van de respondenten niet altijd bezocht. Een kwart zegt wel eens een doorverwijzing naar een medisch specialist niet te hebben opgevolgd omdat de kosten daarvoor te hoog waren. Respondenten die gebruikmaken van de collectieve zorgverzekering mijden minder vaak zorg is dan respondenten die geen gebruikmaken van de collectieve zorgverzekering.

Veelgenoemde gevolgen van zorgmijding zijn:

- toenemende pijn, verergerde klachten;
- slecht gebit;
- chronische ziekte.

Respondenten geven daarnaast aan dat ze het maximum aantal behandelingen volgen dat de zorgverzekeraar vergoedt. Als ze het zelf moeten betalen dan staken ze de behandeling, bijvoorbeeld bij de fysiotherapeut of de tandarts.

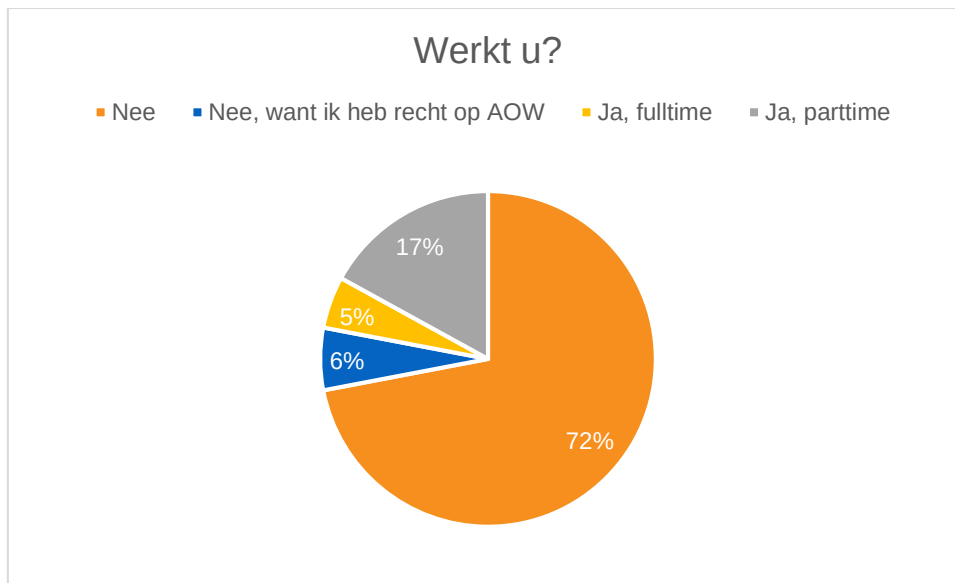
10. Enquête: werk

De respondenten hebben aangegeven of ze werken of werk zoeken, en welke reden(en) ze hebben in het geval ze niet willen werken.

Werkt u?

De respondenten hebben aangegeven of ze werken.

Figuur 10.1.1. Werkt u? (N= 236)

Ruim een vijfde (22 procent) van de respondenten werkt, parttime of fulltime.

Op zoek naar werk?

We vroegen de respondenten die op dit moment niet werken, of ze op zoek zijn naar werk; 35 procent zegt op zoek te zijn naar werk. De overige 65 procent is niet op zoek naar werk.

Redenen om niet te werken

Respondenten die niet werken en ook niet op zoek zijn naar werk hebben aangegeven welke reden(en) ze daarvoor hebben. Ze konden meerdere antwoorden geven.

Figuur 10.1.2. Redenen om niet te werken (N=103)

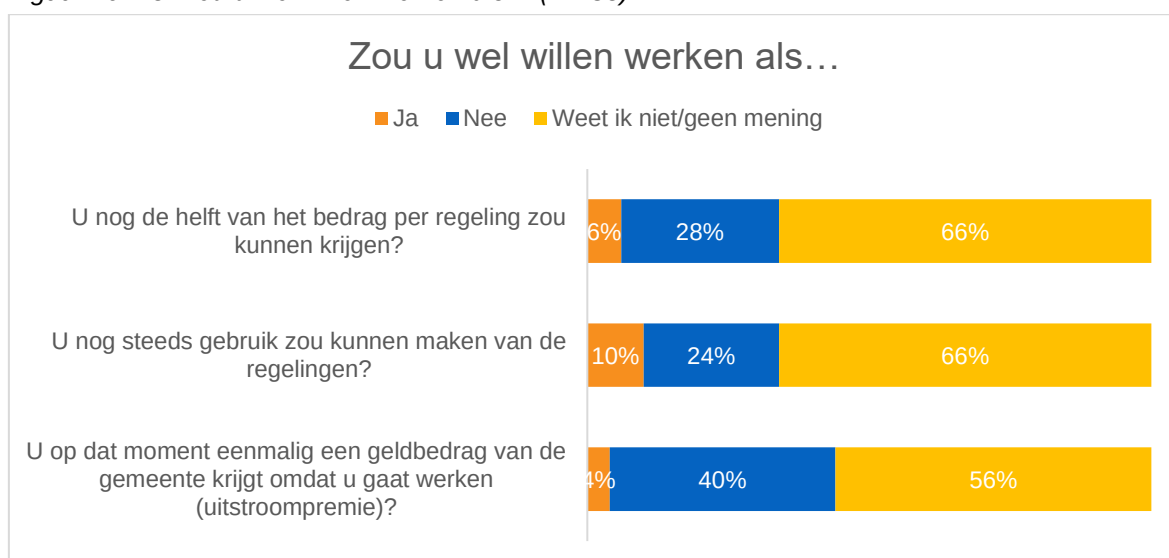

De voornaamste reden om niet te werken is een slechte gezondheid. Ook kan (of wil) een deel van 20 procent niet werken omdat hij of zij teveel zorgen heeft. In de categorie 'anders' geven veel respondenten psychische klachten, fysieke klachten of hun oudere leeftijd aan als reden om niet te werken.

Financiële prikkels

Aan de respondenten die niet werken en ook niet willen werken zijn drie vragen gesteld over mogelijke financiële prikkels om wel aan het werk te gaan.

Figuur 10.1.3. Zou u wel willen werken als... (N= 83)

De voorgestelde financiële prikkels zouden maar op een klein deel van de respondenten effect hebben. Het verruimen van de inkomensgrenzen voor de regelingen lijkt nog het meeste effect te hebben. Verder zal een groot deel van deze respondenten ook niet kunnen werken, zoals we hierboven zagen, dit verklaart het grote deel dat geen mening heeft bij deze vraag.

11. Enquête: tips

Aan het einde van de vragenlijst hadden respondenten de mogelijkheid tips te geven aan de gemeente.

Tips die meerdere keren werden genoemd zijn:

- Betere informatie over de mogelijkheden/regelingen/bijstand. Ook op papier (9 respondenten);
- Aanvragen sneller in behandeling nemen, de doorlooptijd is lang (6 respondenten);
- Aanvragen makkelijker maken, de formulieren zijn ingewikkeld en het kan nog niet simpel online (6 respondenten);
- Minder papieren informatie van mensen vragen, kijk naar wat er al beschikbaar is over iemand (5 respondenten);
- Houd meer rekening met mensen die geen computer hebben (3 respondenten).

Hieronder een aantal quotes van de respondenten.

“Aanvragen sneller in behandeling nemen of toezeggen zodat je weet waar je aan toe bent.”

“Als iemand werkt, zou het fijn zijn om een gedeelte van dat inkomen bovenop de uitkering te mogen behouden. Dat zou mensen stimuleren om te werken, al dan niet parttime.”

“Bij elke kwijtschelding moet ik bergen met papier verzetten om de juiste bewijsstukken te kunnen leveren. Dit elk jaar weer! Kan dit niet makkelijker gemaakt worden?”

“Als er nieuwe regelingen zijn, maak die dan kenbaar op papier.”

“Het is niet duidelijk voor welke regelingen je een vergoeding krijgt. En zo ja dan moet je zelf er achter te zien te komen hoe je dat regelt. Je moet elk jaar zelf er achter aan.”

“Gemeente is behulpzaam en vriendelijk.”

“Digitaal inloggen en aanvragen bijzondere bijstand.”

“Zou de gemeente voor de groep 30+ t/m 60 niet een zwemabonnement of vervoerspas kunnen regelen. Deze groep valt overal buiten.”

12. Beantwoording onderzoeksvragen

In het afsluitende hoofdstuk beantwoorden we de onderzoeksvragen.

Wat is de omvang en samenstelling van de doelgroep voor het minimabeleid en welke typen huishoudens en inkomenscategorieën zijn hierbij te onderscheiden?

- In totaal zijn er 1.300 huishoudens die een inkomen hebben tot 100 procent van het Wsm, 1.600 huishoudens met een inkomen tot 110 procent en 2.000 huishoudens met een inkomen tot 120 procent Wsm;
- 40 procent van de huishoudens tot 120 procent Wsm heeft een bijstandsuitkering;
- Het merendeel van de minimahuishoudens is een eenpersoonshuishouden;
- Eenoudergezinnen zijn oververtegenwoordigd in de minimapopulatie.

Hoeveel kinderen groeien op in armoede?

Van alle 8.121 opgroeiende jongeren in de leeftijd tot 18 jaar in Zevenaar wonen er 1.000 in een huishouden met een inkomen tot 120 procent van het wettelijke sociale minimum. Een aandeel van 12,3 procent.

Wat is het bereik van de verschillende minimaregelingen?

In de onderstaande tabel een overzicht van het gebruik en bereik van de minimaregelingen in Zevenaar.

Tabel 12.1.1 Gebruik minimaregelingen Zevenaar

Regeling	Gebruik	Doelgroep	Bereik
Kwijtschelding	644	1.300 huishoudens	50%
Bijzondere bijstand	538	1.600 huishoudens	34%
Individuele inkomens toeslag	535	1.150 huishoudens	47%
Collectieve zorgverzekering	954	2.000 huishoudens	48%
GelrePas volwassenen	941	2.400 volwassenen	39%
GelrePas kinderen	656	800 kinderen	82%
Kindpakket	497	800 kinderen	62%
Jeugdsportfonds & Jeugdcultuurfonds	24	Niet bekend	-
Regeling chronisch zieken/ouderen/gehandicapten	222	Niet bekend	-

- Het bereik van de kwijtschelding is 50 procent. Bij de meeste gemeenten zien we een bereik van 70 à 75 procent, het gebruik in de gemeente Zevenaar ligt daar dus behoorlijk onder;
- Het bereik van de bijzondere bijstand ligt met 34 procent in lijn met andere gemeenten. De laatste jaren zien we een stijging van het gebruik door de oplopende aanvragen voor de kosten van bewindvoering;
- De individuele inkomens toeslag kent een bereik van 47 procent. Dat ligt iets lager dan we bij de meeste andere gemeenten zien, maar dit kan te maken hebben met de relatief grote doelgroep in Zevenaar. In Zevenaar geldt een referteperiode van 12 maanden, in de meeste andere gemeenten is dat 36 maanden;
- Het gebruik van de collectieve zorgverzekering ligt wat hoger dan in de meeste andere gemeenten;
- De GelrePas wordt door kinderen vaker gebruikt dan door volwassenen. Dit zien we vaker bij een dergelijke pas;
- Het Kindpakket heeft een bereik van 62 procent. Dit ligt in lijn met veel andere gemeenten voor een specifieke kindregeling;
- In 2017 hebben 24 kinderen gebruikgemaakt van het Jeugdsportfonds & Jeugdcultuurfonds. Omdat de GelrePas als voorliggende voorziening geldt kunnen we de doelgroep (en dus het bereik) niet bepalen;
- In 2017 hebben 222 huishoudens in de voormalige gemeente Zevenaar gebruikgemaakt van de regeling voor chronisch zieken, ouderen en gehandicapten.

Wat zijn de financiële effecten van de lokale en landelijke regelingen op verschillende huishoudtypen in het algemeen en in het bijzonder chronisch zieken en gehandicapten, ouderen en gezinnen met kinderen?

Het bedrag dat minima aan toeslagen van het Rijk kunnen ontvangen is veel hoger dan het bedrag dat ze aan lokale regelingen kunnen ontvangen. Financieel gezien is de invloed van de gemeente daarom kleiner dan van het Rijk. De gemeentelijke regelingen zorgen uiteraard wel voor meer bestedingsruimte. Minima met kinderen en minima die chronisch ziek, gehandicapt of AOW-gerechtigd zijn kunnen meer financiële tegemoetkoming krijgen van de gemeente dan andere huishoudens. Daarnaast verschilt het effect van de landelijke toeslagen per huishoudtype; bij paren loopt dit bedrag sneller terug dan bij alleenstaanden en alleenstaande ouders. De inkomensgrenzen van het gemeentelijk beleid zijn voor alle huishoudtypes hetzelfde; minima krijgen een vaststaand bedrag en dit vervalt in zijn geheel bij een inkomen hoger dan 120 procent Wsm.

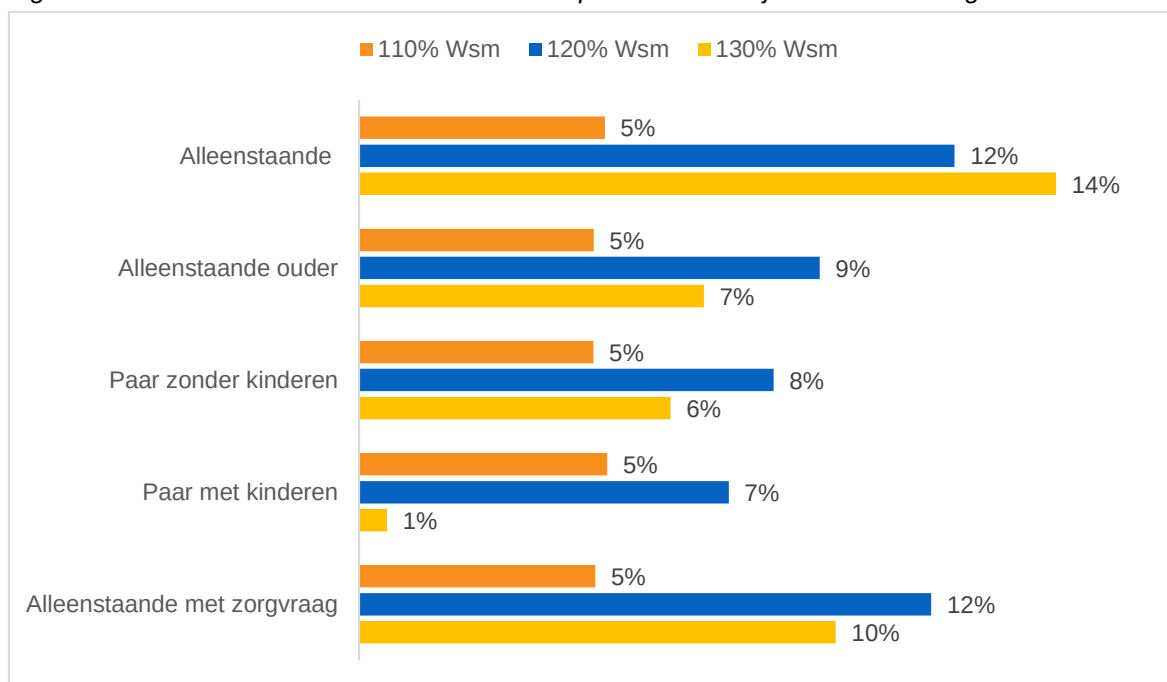
Wat is de vrije bestedingsruimte na aftrek van vaste lasten en gebruik van de voorzieningen?

Alle huishoudens hebben maandelijks budget voor vrije bestedingen. Tussen de minimahuishoudens zit echter wel verschil in hoeveel zij maandelijks over houden voor vrije bestedingen. Onder huishoudens met een inkomen tot 120 procent Wsm zien we bijvoorbeeld dat een paar met twee kinderen elke maand € 422 overhoudt. Terwijl een alleenstaande ouder met twee kinderen van dezelfde leeftijd maandelijks € 555 vrij te besteden heeft en een alleenstaande € 278. Alleenstaande ouders hebben het meeste budget voor vrije bestedingen en alleenstaanden met een zorgvraag het minst.

In welke mate is er sprake van armoedeval, als er bepaalde regelingen wegvallen vanwege een hoger inkomen? Welke doelgroepen worden hierbij getroffen?

Werken loont: wanneer huishoudens vanuit een bijstandssituatie gaan werken tegen een loon gelijk aan 110, 120 of 130 procent Wsm, gaan zij er in totaal inkomen op vooruit. Maar: niet evenredig en voor huishoudens met kinderen geldt dat zij bij een loon van 120 procent Wsm meer aan totaal inkomen hebben dan bij een loon van 130 procent Wsm. Landelijke toeslagen lopen terug en het recht op gemeentelijke regelingen vervalt. De volgende figuur brengt dit in beeld. Het totaal inkomen bestaat uit netto-inkomen, vakantietoeslag, gemeentelijke regelingen en landelijke toeslagen.

Figuur 12.1.1. Groei in totaal inkomen t.o.v. 100 procent Wsm bij werkaanvaarding¹⁵

Alleenstaanden gaan er het meest op vooruit na werkaanvaarding (14 procent bij een loon gelijk aan 130 procent Wsm). Alle andere huishoudens gaan er bij werkaanvaarding vanuit de bijstand tot een inkomen tot 110 en 120 procent Wsm op vooruit maar vallen terug in inkomen bij een loon gelijk aan 130 procent Wsm. Met name paren met kinderen zien dan een terugval in totaal inkomen tegemoet, waardoor de prikkel om (meer) te gaan werken voor deze huishoudens een stuk kleiner wordt. Bij een inkomen hoger dan 120 procent Wsm vervalt het recht op alle minimaregelingen en bij paren loopt het bedrag aan landelijke toeslagen daarnaast sneller terug dan bij alleenstaanden en alleenstaande ouders.

Wat is de kennis van de minimaregelingen?

De bekendheid van de meeste regelingen is goed, met name van de collectieve zorgverzekering, de GelrePas en de bijzondere bijstand. Onder bijstandsgerechtigden is de bekendheid nog wat hoger dan onder respondenten die geen bijstandsuitkering ontvangen. De regelingen die voor een meer specifieke doelgroep zijn bedoeld, zoals het Kindpakket en de compensatieregeling voor chronisch zieken, ouderen en gehandicapten, zijn iets minder bekend. Onder respondenten met een chronische ziekte of beperking is de compensatieregeling weliswaar iets vaker bekend maar alsnog kent 32 procent van die doelgroep de regeling niet.

Wat zijn de redenen voor het niet-gebruik van minimaregelingen?

De voornaamste reden voor het niet-gebruik van regelingen is onbekendheid; veel respondenten kennen de regelingen niet. Daarnaast weet een aantal respondenten niet hoe de regelingen aangevraagd dienen te worden.

Welke motivatie hebben mensen om (niet) aan het werk te gaan?

De voornaamste reden van respondenten om niet aan het werk te gaan is een slechte gezondheid. Daarnaast zijn te veel zorgen en psychische klachten ook voor meerdere respondenten een reden om geen baan te zoeken. We hebben niet specifiek gevraagd waarom mensen wel werken. Van alle respondenten werkt bijna een kwart. Onder respondenten met kinderen is dat iets hoger (33 procent).

¹⁵ De percentages in de grafiek zijn (voor de leesbaarheid) afgerond op hele getallen. Daarom zijn niet alle staven met dezelfde percentages even groot.

Wat zijn de effecten van het minimabeleid op de arbeidsparticipatie?

Voor bijna een op de vijf respondenten helpen de regelingen om te kunnen gaan werken en voor een op de drie helpen de regelingen om vrijwilligerswerk te kunnen doen. Daarnaast geeft 9 procent aan dat de regelingen helpen bij het volgen van een opleiding. Tegelijkertijd geeft 8 procent aan een regeling voor kosten naar (het zoeken naar) werk te missen.

Een op de tien respondenten die niet werkt zou wel willen werken als hij/zij nog steeds gebruik zou kunnen maken van de regelingen. Een eenmalig geldbedrag zoals een uitstroompremie zou geen motivatie zijn voor minima om aan het werk te gaan. Omdat de meeste respondenten die niet werken ook niet kunnen werken door een slechte gezondheid kan het minimabeleid voor hun verder ook geen prikkels bieden om wel aan het werk te gaan.

Bijlage 1. Financieel maandoverzicht

In deze bijlage staat per huishoudtype het financieel maandoverzicht. De tabellen geven een overzicht van de maandelijkse inkomsten en uitgaven, bij gebruikmaking van alle landelijke en lokale regelingen. De bedragen die horen bij de huishoudelijke uitgaven en reserveringsuitgaven zijn afkomstig van het Nibud.

Tabel B1.1 Alleenstaande zonder kinderen, niet AOW-gerechtigd

Categorie	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm	>3 jaar 100% Wsm
Inkomsten					
Netto inkomen incl. VT	992	1.091	1.191	1.290	992
Bijdragen Rijk					
Huurtoeslag	249	249	249	219	249
Zorgtoeslag	94	94	94	94	94
Combinatiekorting	0	0	0	0	0
Kinderbijslag	0	0	0	0	0
Kindgebonden budget	0	0	0	0	0
Totaal bijdragen Rijk	343	343	343	313	343
Totaal inkomsten	1.335	1.434	1.534	1.603	1.335
Uitgaven					
Huur	505	505	505	505	505
Gas, water, elektra	86	86	86	86	86
Telefoon, internet en kabel	62	62	62	62	62
Gemeentelijke heffingen	30	30	30	30	30
(collectieve) zorgverzekering	144	144	144	144	144
Overige verzekeringen	20	20	20	20	20
Onderwijs	0	0	0	0	0
Kosten BSO	0	0	0	0	0
Vervoer	14	14	14	14	14
Reserveringsuitgaven	197	197	197	197	197
Huishoudelijke uitgaven	238	238	238	238	238
Totaal uitgaven	1.296	1.296	1.296	1.296	1.296
Budget exclusief regelingen gemeente	39	138	238	307	39
Regelingen gemeente					
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	30	0	0	0	30
Korting collectieve zorgverzekering	16	16	16	0	16
Individuele inkomenstoelag	0	0	0	0	30
Gelrepas	25	25	25	0	25
Kindpakket (schoolkosten)	0	0	0	0	0
Bijdrage chronisch zieken, ouderen en gehandicapten	0	0	0	0	0
Totaal regelingen gemeente	70	40	40	0	100
Budget inclusief regelingen gemeente	109	179	278	307	139
Vrije bestedingen	122	187	187	187	122
Restant	-13	-8	91	120	17

Alleenstaande ouder, niet AOW-gerechtigd, 2 kinderen (8 en 13 jaar)¹⁶

Categorie	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm	>3 jaar 100% Wsm
Inkomsten					
Netto inkomen incl. VT	992	1.091	1.191	1.290	992
Bijdragen Rijk					
Huurtoeslag	311	311	311	311	311
Zorgtoeslag	94	94	94	94	94
Combinatiekorting	0	50	53	55	0
Kinderbijslag	177	177	177	177	177
Kindgebonden budget	455	455	455	455	455
Totaal bijdragen Rijk	1.037	1.087	1.090	1.092	1.037
Totaal inkomsten	2.029	2.179	2.280	2.382	2.029
Uitgaven					
Huur	600	600	600	600	600
Gas, water, elektra	171	171	171	171	171
Telefoon, internet en kabel	62	62	62	62	62
Gemeentelijke heffingen	44	44	44	44	44
(collectieve) zorgverzekering	144	144	144	144	144
Overige verzekeringen	22	22	22	22	22
Onderwijs	39	39	39	39	39
Kosten BSO	0	17	17	17	0
Vervoer	39	39	39	39	39
Reserveringsuitgaven	301	301	301	301	301
Huishoudelijke uitgaven	440	440	440	440	440
Totaal uitgaven	1.862	1.879	1.879	1.879	1.862
Budget exclusief regelingen gemeente	167	300	401	503	167
Regelingen gemeente					
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	44	0	0	0	44
Korting collectieve zorgverzekering	16	16	16	0	16
Individuele inkomenstoeslag	0	0	0	0	42
Gelrepas	130	130	130	0	130
Kindpakket (schoolkosten)	8	8	8	0	8
Bijdrage chronisch zieken, ouderen en gehandicapten	0	0	0	0	0
Totaal regelingen gemeente	198	154	154	0	240
Budget inclusief regelingen gemeente	365	453	555	503	407
Vrije bestedingen	243	309	309	309	243
Restant	122	144	246	194	164

¹⁶ Bij de kosten BSO is de tegemoetkoming kinderopvang al verrekend.

Tabel B1.3 Paar, niet AOW-gerechtigd, geen kinderen

Categorie	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm	>3 jaar 100% Wsm
Inkomsten					
Netto inkomen incl. VT	1.417	1.559	1.701	1.843	1.417
Bijdragen Rijk					
Huurtoeslag	309	307	266	199	309
Zorgtoeslag	176	176	149	113	176
Combinatiekorting	0	0	0	0	0
Kinderbijslag	0	0	0	0	0
Kindgebonden budget	0	0	0	0	0
Totaal bijdragen Rijk	485	483	415	312	485
Totaal inkomsten	1.902	2.042	2.116	2.155	1.902
Uitgaven					
Huur	600	600	600	600	600
Gas, water, elektra	131	131	131	131	131
Telefoon, internet en kabel	62	62	62	62	62
Gemeentelijke heffingen	44	44	44	44	44
(collectieve) zorgverzekering	289	289	289	289	289
Overige verzekeringen	28	28	29	28	28
Onderwijs	0	0	0	0	0
Kosten BSO	0	0	0	0	0
Vervoer	28	28	28	28	28
Reserveringsuitgaven	310	310	310	310	310
Huishoudelijke uitgaven	429	429	429	429	429
Totaal uitgaven	1.920	1.920	1.921	1.920	1.920
Budget exclusief regelingen gemeente	-18	122	194	234	-18
Regelingen gemeente					
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	44	0	0	0	44
Korting collectieve zorgverzekering	31	31	31	0	31
Individuele inkomensvoet	0	0	0	0	42
Gelrepe	50	50	50	0	50
Kindpakket (schoolkosten)	0	0	0	0	0
Bijdrage chronisch zieken, ouderen en gehandicapten	0	0	0	0	0
Totaal regelingen gemeente	125	81	81	0	167
Budget inclusief regelingen gemeente	107	202	275	234	149
Vrije bestedingen	182	248	248	248	182
Restant	-75	-46	27	-14	-33

Tabel B1.4 Paar, niet AOW-gerechtigd, 2 kinderen (8 en 13 jaar)

Categorie	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm	>3 jaar 100% Wsm
Inkomsten					
Netto inkomen incl. VT	1.417	1.559	1.701	1.843	1.417
Bijdragen Rijk					
Huurtoeslag	309	307	266	199	309
Zorgtoeslag	176	176	149	113	176
Combinatiekorting	0	32	32	32	0
Kinderbijslag	177	177	177	177	177
Kindgebonden budget	197	195	183	165	197
Totaal bijdragen Rijk	859	887	807	686	859
Totaal inkomsten	2.276	2.446	2.508	2.529	2.276
Uitgaven					
Huur	600	600	600	600	600
Gas, water, elektra	205	205	205	205	205
Telefoon, internet en kabel	62	62	62	62	62
Gemeentelijke heffingen	44	44	44	44	44
(collectieve) zorgverzekering	289	289	289	289	289
Overige verzekeringen	29	29	29	29	29
Onderwijs	39	39	39	39	39
Kosten BSO	0	0	0	0	0
Vervoer	53	53	53	53	53
Reserveringsuitgaven	410	410	410	410	410
Huishoudelijke uitgaven	550	550	550	550	550
Totaal uitgaven	2.280	2.280	2.280	2.280	2.280
Budget exclusief regelingen gemeente	-4	166	228	248	-4
Regelingen gemeente					
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	44	0	0	0	44
Korting collectieve zorgverzekering	31	31	31	0	31
Individuele inkomensvoet	0	0	0	0	42
Gelrepas	155	155	155	0	155
Kindpakket (schoolkosten)	8	8	8	0	8
Bijdrage chronisch zieken, ouderen en gehandicapten	0	0	0	0	0
Totaal regelingen gemeente	238	194	194	0	280
Budget inclusief regelingen gemeente	234	360	422	248	276
Vrije bestedingen	303	369	369	369	303
Restant	-69	-9	53	-121	-27

Tabel B1.5 Alleenstaande, AOW-gerechtigd

Categorie	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm	>3 jaar 100% Wsm
Inkomsten					
Netto inkomen incl. VT	1.115	1.227	1.339	1.450	1.115
Bijdragen Rijk					
Huurtoeslag	251	251	251	249	251
Zorgtoeslag	94	94	94	94	94
Combinatiekorting	0	0	0	0	0
Kinderbijslag	0	0	0	0	0
Kindgebonden budget	0	0	0	0	0
Totaal bijdragen Rijk	345	345	345	343	345
Totaal inkomsten	1.460	1.572	1.684	1.793	1.460
Uitgaven					
Huur	505	505	505	505	505
Gas, water, elektra	106	106	106	106	106
Telefoon, internet en kabel	62	62	62	62	62
Gemeentelijke heffingen	30	30	30	30	30
(collectieve) zorgverzekering	212	212	212	212	212
Overige verzekeringen	13	13	13	13	13
Onderwijs	0	0	0	0	0
Kosten BSO	0	0	0	0	0
Vervoer	11	11	11	11	11
Reserveringsuitgaven	165	165	165	165	165
Huishoudelijke uitgaven	238	238	238	238	238
Totaal uitgaven	1.342	1.342	1.342	1.342	1.342
Budget exclusief regelingen gemeente	119	230	342	451	119
Regelingen gemeente					
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	30	0	0	0	30
Korting collectieve zorgverzekering	52	52	52	0	52
Individuele inkomenstoelage	0	0	0	0	0
Gelrepas	25	25	25	0	25
Kindpakket (schoolkosten)	0	0	0	0	0
Bijdrage chronisch zieken, ouderen en gehandicapten	21	21	21	0	21
Totaal regelingen gemeente	127	97	97	0	127
Budget inclusief regelingen gemeente	246	328	439	451	246
Vrije bestedingen	117	117	117	117	117
Restant	129	211	322	334	129

Tabel B1.6 Paar, AOW-gerechtigd

Categorie	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm	>3 jaar 100% Wsm
Inkomsten					
Netto inkomen incl. VT	1.525	1.678	1.831	1.983	1.525
Bijdragen Rijk					
Huurtoeslag	314	314	314	300	314
Zorgtoeslag	176	176	159	139	176
Combinatiekorting	0	0	0	0	0
Kinderbijslag	0	0	0	0	0
Kindgebonden budget	0	0	0	0	0
Totaal bijdragen Rijk	490	490	473	439	490
Totaal inkomsten	2.015	2.168	2.304	2.422	2.015
Uitgaven					
Huur	600	600	600	600	600
Gas, water, elektra	161	161	161	161	161
Telefoon, internet en kabel	62	62	62	62	62
Gemeentelijke heffingen	44	44	44	44	44
(collectieve) zorgverzekering	424	424	424	424	424
Overige verzekeringen	16	16	16	16	16
Onderwijs	0	0	0	0	0
Kosten BSO	0	0	0	0	0
Vervoer	22	22	22	22	22
Reserveringsuitgaven	246	246	246	246	246
Huishoudelijke uitgaven	429	429	429	429	429
Totaal uitgaven	2.004	2.004	2.004	2.004	2.004
Budget exclusief regelingen gemeente	11	164	299	418	11
Regelingen gemeente					
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	44	0	0	0	44
Korting collectieve zorgverzekering	103	103	103	0	103
Individuele inkomenstoelage	0	0	0	0	0
Gelrepas	50	50	50	0	50
Kindpakket (schoolkosten)	0	0	0	0	0
Bijdrage chronisch zieken, ouderen en gehandicapten	42	42	42	0	42
Totaal regelingen gemeente	239	195	195	0	239
Budget inclusief regelingen gemeente	250	359	494	418	250
Vrije bestedingen	215	215	215	215	215
Restant	35	144	279	203	35

Tabel B1.7 Alleenstaande, niet AOW-gerechtigd met een zorgvraag

Categorie	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm	>3 jaar 100% Wsm
Inkomsten					
Netto inkomen incl. VT	992	1.091	1.191	1.290	992
Bijdragen Rijk					
Huurtoeslag	249	249	249	219	249
Zorgtoeslag	94	94	94	94	94
Combinatiekorting	0	0	0	0	0
Kinderbijslag	0	0	0	0	0
Kindgebonden budget	0	0	0	0	0
Totaal bijdragen Rijk	343	343	343	313	343
Totaal inkomsten	1.335	1.434	1.534	1.603	1.335
Uitgaven					
Huur	505	505	505	505	505
Gas, water, elektra	86	86	86	86	86
Telefoon, internet en kabel	62	62	62	62	62
Gemeentelijke heffingen	30	30	30	30	30
(collectieve) zorgverzekering	212	212	212	212	212
Overige verzekeringen	20	20	20	20	20
Onderwijs	0	0	0	0	0
Kosten BSO	0	0	0	0	0
Vervoer	23	23	23	23	23
Reserveringsuitgaven	165	165	165	165	165
Huishoudelijke uitgaven	238	238	238	238	238
Medicatie	22	22	22	22	22
Totaal uitgaven	1.363	1.363	1.363	1.363	1.363
Budget exclusief regelingen gemeente	-28	71	171	240	-28
Regelingen gemeente					
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	30	0	0	0	30
Korting collectieve zorgverzekering	52	52	52	0	52
Individuele inkomenstoelage	0	0	0	0	30
Gelrepas	25	25	25	0	25
Kindpakket (schoolkosten)	0	0	0	0	0
Bijdrage chronisch zieken, ouderen en gehandicapten	21	21	21	0	21
Totaal regelingen gemeente	127	97	97	0	156
Budget inclusief regelingen gemeente	99	169	268	240	129
Vrije bestedingen	122	187	187	187	122
Restant	-23	-18	81	53	7

Tabel B1.8 Alleenstaande, AOW-gerechtigd met een zorgvraag

Categorie	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm	>3 jaar 100% Wsm
Inkomsten					
Netto inkomen incl. VT	1.115	1.227	1.339	1.450	1.115
Bijdragen Rijk					
Huurtoeslag	251	251	251	249	251
Zorgtoeslag	94	94	94	94	94
Combinatiekorting	0	0	0	0	0
Kinderbijslag	0	0	0	0	0
Kindgebonden budget	0	0	0	0	0
Totaal bijdragen Rijk	345	345	345	343	345
Totaal inkomsten	1.460	1.572	1.684	1.793	1.460
Uitgaven					
Huur	505	505	505	505	505
Gas, water, elektra	106	106	106	106	106
Telefoon, internet en kabel	62	62	62	62	62
Gemeentelijke heffingen	30	30	30	30	30
(collectieve) zorgverzekering	212	212	212	212	212
Overige verzekeringen	13	13	13	13	13
Onderwijs	0	0	0	0	0
Kosten BSO	0	0	0	0	0
Vervoer	20	20	20	20	20
Reserveringsuitgaven	165	165	165	165	165
Huishoudelijke uitgaven	238	238	238	238	238
Medicatie	50	50	50	50	50
Totaal uitgaven	1.401	1.401	1.401	1.401	1.401
Budget exclusief regelingen gemeente	60	171	283	392	60
Regelingen gemeente					
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	30	0	0	0	30
Korting collectieve zorgverzekering	52	52	52	0	52
Individuele inkomenstoelage	0	0	0	0	0
Gelrepas	25	25	25	0	25
Kindpakket (schoolkosten)	0	0	0	0	0
Bijdrage chronisch zieken, ouderen en gehandicapten	21	21	21	0	21
Totaal regelingen gemeente	127	97	97	0	127
Budget inclusief regelingen gemeente	187	269	380	392	187
Vrije bestedingen	117	117	117	117	117
Restant	70	152	263	275	70

Bijlage 2. Vragenlijst

REGELINGEN

1. Hieronder staan verschillende regelingen van de gemeente voor inwoners met een laag inkomen. Kent u deze of maakt u of iemand in uw gezin hier van gebruik?			
	Gebruik ik	Ken ik wel, gebruik ik niet	Ken ik niet
Bijzondere bijstand	☐	☐	☐
Collectieve zorgverzekering (Menzis Garant Verzorgd)	☐	☐	☐
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	☐	☐	☐
Individuele inkomenstoeslag	☐	☐	☐
Gelrepass	☐	☐	☐
Compensatieregeling voor chronisch zieken, ouderen en gehandicapten	☐	☐	☐
Individuele studietoelage	☐	☐	☐
Kindpakket (verschillende regelingen voor kinderen)	☐	☐	☐

Maakt u van geen enkele regeling uit vraag 1 gebruik? Ga direct naar vraag 6.
 Maakt u wel gebruik van een of meerdere regelingen? Ga dan gewoon verder met vraag 2.

2. Wat vindt u van het aanvragen van deze regelingen?			
	Mee eens	Niet mee eens	Weet ik niet/ geen mening
Het aanvragen van een regeling is makkelijk	☐	☐	☐
De uitleg op de website is duidelijk	☐	☐	☐
De uitleg op papieren formulieren is duidelijk	☐	☐	☐
Het taalgebruik is begrijpelijk	☐	☐	☐
Ik kan zelf alle gegevens verzamelen die ik moet aanleveren voor het aanvragen	☐	☐	☐

3. Hoe wist u dat u van de regeling(en) gebruik kon maken? U mag meerdere antwoorden geven.

☐ Website van de gemeente of Werkplein	☐ Contactpersoon Werkplein
☐ Sociaal team / gebiedsteam	☐ Contactpersoon gemeente
☐ Vereniging (bijv. sport of cultuur)	☐ School of kinderdagverblijf
☐ Plangroep	☐ Familie/ vrienden/ bekenden
☐ Voedselbank	☐ Caleidoz
☐ Stichting Leergeld	☐ Jeugdsportfonds of Jeugdcultuurfonds
☐ Maatjesproject	☐ Sociaal raadslieden
☐ Regionale Sociale Dienst De Liemers	
☐ Anders, namelijk:	
.....	
.....	

4. De regelingen helpen mij (en/of mijn partner) om....

	Ja	Nee	N.v.t.
Mee te doen aan sportieve of culturele activiteiten	☐	☐	☐
Andere mensen te ontmoeten	☐	☐	☐
Te kunnen gaan werken	☐	☐	☐
Vrijwilligerswerk te doen	☐	☐	☐
Een opleiding te volgen	☐	☐	☐
Voldoende groente en fruit te eten	☐	☐	☐
Kleren te kunnen kopen	☐	☐	☐

5. Heeft u of uw partner een Gelrepas? Zo ja...

	Ja	Nee	N.v.t.
Snapt u hoe de pas werkt?	☐	☐	☐
Bent u in het algemeen tevreden over de pas?	☐	☐	☐
Bent u tevreden over het aanbod waar u de pas voor kunt gebruiken?	☐	☐	☐
Mist u nog iets in het aanbod?	☐	☐	☐

6. Als u geen gebruik maakt van een of meer van de regelingen uit vraag 1, waarom is dat? U mag meerdere antwoorden geven.

☐ Ik ken deze regelingen niet	☐ Ik vind het aanvragen te moeilijk
☐ Mijn inkomen is te hoog	☐ Ik vind het aanvragen te veel moeite
☐ Ik wil mijn financiële situatie privé houden	☐ Ik schaam me voor mijn financiële situatie
☐ Het bedrag per regeling is te laag	☐ Ik heb de regelingen niet nodig
☐ Ik heb moeite met lezen en schrijven	☐ Ik wil mijn hand niet ophouden
☐ Ik weet niet hoe ik deze regelingen moet aanvragen	☐ Ik ben bang dat ik achteraf toch nog iets terug moet betalen
☐ Anders, namelijk:	

Als u nog wat mist, wat mist u?

7. Zijn er regelingen die u mist en zo ja waarvoor? U mag meerdere antwoorden geven.

☐ Nee	☐ Weet ik niet/ geen mening
☐ Ja, voor reiskosten	☐ Ja, voor kosten naar (het zoeken naar) werk
☐ Ja, voor zorgkosten	☐ Ja, voor schoolkosten voor mijn kind(eren)
☐ Ja, voor vrijetijdsactiviteiten voor mijzelf	☐ Ja, voor vrijetijdsactiviteiten voor mijn kind(eren)
☐ Ja, namelijk voor:	

KINDEREN**8. Heeft u thuiswonende kinderen en zo ja, hoe oud zijn zij? U mag meerdere antwoorden geven.**☐ Ja, tussen de 0 – 4 jaar☐ Ja, tussen de 4 – 12 jaar☐ Ja, tussen de 12 – 18 jaar☐ Ja, ouder dan 18 jaar☐ Nee → ga naar vraag 15**9. Komt het wel eens voor dat uw kind(eren) de volgende dingen niet kunnen doen, omdat de kosten daarvoor te hoog zijn?**

	Komt vaak voor	Komt soms voor	Komt niet voor
Niet kunnen meedoen met activiteiten op school	☐	☐	☐
Niet lid kunnen worden van een vereniging	☐	☐	☐
Niet kunnen meedoen met hun vrienden (bijv. iets leuks doen)	☐	☐	☐
Niet voldoende groente en fruit kunnen eten	☐	☐	☐
Niet naar de dokter/ziekenhuis kunnen	☐	☐	☐
Niet de juiste medicijnen krijgen	☐	☐	☐
Niet voldoende kleding/schoenen kunnen kopen	☐	☐	☐

10. Zijn er andere dingen die uw kind(eren) niet kunnen doen, omdat de kosten daarvoor te hoog zijn?

.....

.....

11. Hieronder staan verschillende regelingen voor kinderen. Kent u deze, of maakt u (uw kinderen) hier van gebruik?

	Gebruik ik/ mijn kind	Ken ik wel, gebruik ik/mijn kind niet	Ken ik niet
Gelrepas	☐	☐	☐
Computerregeling	☐	☐	☐
Zwemlesvergoeding	☐	☐	☐
Identiteitskaartvergoeding	☐	☐	☐
Bijdrage schoolkosten	☐	☐	☐
Bijdrage reiskosten	☐	☐	☐
Stichting Leergeld	☐	☐	☐
Jeugdsportfonds / Jeugdcultuurfonds	☐	☐	☐

12. De volgende vraag gaat over de stadinbonnen voor uw kind(eren).

	Ja	Nee	N.v.t.
Kent u de stadinbonnen?	☐	☐	☐
Maakt u gebruik van de stadinbonnen?	☐	☐	☐
Bent u in het algemeen tevreden over de stadinbonnen?	☐	☐	☐
Bent u tevreden over het aanbod waar u de stadinbonnen voor kunt gebruiken?	☐	☐	☐
Als u nog wat mist, wat mist u dan?			
.....			
.....			

13. Heeft u voor uw kind een Gelrepas? Zo ja...

	Ja	Nee	N.v.t.
Snapt u hoe de pas werkt?	☐	☐	☐
Bent u in het algemeen tevreden over de pas?	☐	☐	☐
Bent u tevreden over het aanbod waar u de pas voor kunt gebruiken?	☐	☐	☐
Mist u nog iets in het aanbod?	☐	☐	☐
Als u nog wat mist, wat mist u dan?			
.....			
.....			

14. De regelingen van de gemeente helpen om mijn kind(eren)...

	Ja	Nee	N.v.t.
Mee te laten doen aan sportieve of culturele activiteiten	☐	☐	☐
Mee te laten doen op school	☐	☐	☐
Zwemlessen te laten volgen	☐	☐	☐
De verjaardag te laten vieren	☐	☐	☐
Voldoende kleding en schoenen te geven	☐	☐	☐
Voldoende groente en fruit te laten eten	☐	☐	☐

FINANCIËLE SITUATIE

15. Kunt u elke maand goed of slecht rondkomen van uw geld?

☐ Slecht	☐ Niet slecht/ niet goed	☐ Goed → ga naar vraag 17

16. Waarom kunt u niet goed rondkomen? U mag meerdere antwoorden geven.

☐ Hoge vaste lasten	☐ Weinig inkomsten
☐ Alles is duurder geworden	☐ Ik geef mijn geld te makkelijk uit
☐ Ik heb schulden	☐ Ik kan niet goed lezen en schrijven
☐ Ik weet niet hoeveel ik elke maand binnen krijg en hoeveel ik uitgeef	☐ Door een gebeurtenis (bijv. ziekte, scheiding of werkloos raken)
☐ Anders, namelijk:	

ZORGKOSTEN

17. Heeft u (of iemand in uw gezin) zorgkosten die u zelf moet betalen? Dit zijn kosten die niet door uw zorgverzekering worden vergoed. U mag meerdere antwoorden geven.

☐ Nee → ga naar vraag 0	
☐ Eigen bijdrage voor de Wmo / WLZ (Wet Langdurige Zorg)	☐ Eigen bijdrage voor medicijnen
☐ Kosten voor fysiotherapie	☐ Eigen bijdrage voor het ziekenhuis
☐ Kosten voor hulpmiddelen	☐ Kosten voor de tandarts
☐ Anders, namelijk:	

18. Hoeveel extra zorgkosten (die niet door uw verzekering worden vergoed) heeft u ongeveer per maand?

☐ € 0 tot € 50 per maand	☐ € 50 tot € 100 per maand	☐ Meer dan € 100 per maand

19. Is het wel eens gebeurd dat u door te hoge kosten...

	Ja	Nee	Weet niet/ n.v.t.
Niet naar de huisarts bent geweest terwijl u wel klachten had?	☐	☐	☐
Wel een recept van de huisarts heeft gekregen, maar de medicijnen niet heeft opgehaald?	☐	☐	☐
Na doorverwijzing van de huisarts niet naar een medisch specialist bent geweest (bijvoorbeeld arts in het ziekenhuis)?	☐	☐	☐
Niet naar de tandarts bent geweest terwijl u wel klachten had?	☐	☐	☐
Niet naar de fysiotherapeut bent geweest terwijl u wel klachten had?	☐	☐	☐

20. Wat was het gevolg daarvan?

.....

.....

.....

WERK**21. Werkt u?**

☐ Nee	☐ Nee, want ik heb recht op AOW → Ga naar vraag 25
☐ Ja, fulltime → Ga naar vraag 25	☐ Ja, parttime → Ga naar vraag 25

22. Bent u op zoek naar werk?

☐ Ja → ga naar vraag 25	☐ Nee

23. Welke reden(en) heeft u om niet te werken? U mag meerdere antwoorden geven.	
☐ Slechte gezondheid	☐ Ik heb geen opleiding en kan daardoor geen werk vinden
☐ Met mijn opleiding kan ik geen werk vinden	☐ Ik wil thuis zijn voor mijn kinderen
☐ Ik heb moeite met Nederlands	☐ Ik volg een opleiding
☐ Als ik ga werken heb ik minder inkomen, omdat ik dan geen recht heb op regelingen van de gemeente	☐ Als ik ga werken heb ik minder inkomen, omdat ik dan geen recht heb op toeslagen zoals huurtoeslag of zorgtoeslag
☐ Ik heb geen specifieke redenen	☐ Ik heb teveel zorgen
☐ Anders, namelijk:	

24. Zou u wel willen werken als...			
	Ja	Nee	Weet ik niet/geen mening
U op dat moment eenmalig een geldbedrag van de gemeente krijgt omdat u gaat werken (uitstroompremie)?	☐	☐	☐
U nog steeds gebruik zou kunnen maken van de regelingen?	☐	☐	☐
U nog de helft van het bedrag per regeling zou kunnen krijgen?	☐	☐	☐

ALGEMENE VRAGEN

25. Wat is uw leeftijd?			
☐ 18 t/m 26 jaar	☐ 27 t/m 44 jaar	☐ 45 t/m 65 jaar	☐ 66 jaar of ouder

26. Wat is uw woonsituatie?	
☐ Alleenstaand	☐ Samenwonend zonder kinderen
☐ Alleenstaand met kinderen	☐ Samenwonend met kinderen
☐ Anders, namelijk:	

27. Ontvangt u een bijstandsuitkering?	
☐ Ja	☐ Nee

28. Heeft u een chronische ziekte, beperking of handicap?

☐ Ja

☐ Nee

29. Heeft u nog tips voor de gemeente?

.....

.....

.....

Dit is het einde van de vragenlijst. Hartelijk bedankt voor het invullen!

U kunt de vragenlijst terug sturen in de bijgevoegde antwoordenvolop.

**Bent u deze kwijt? Het retour adres is:
KWIZ B.V. Antwoordnummer 461. 9700 WB Groningen.**

Een postzegel is niet nodig.